

Buhalterija

apskaitos ir mokesčių apžvalga

Nr. 13 (1004) 2025 m. balandžio 8 d.

Mokesčiai 5–8 psl.

Antrojo metų ketvirčio buhalterio darbai

Nors pirmąjį metų ketvirtį buhalteriai atliko nemažai darbų, antrąjį ketvirtį taip pat teks daug nuveikti. Apžvelkime pagrindinius buhalterio darbus.

Konsultacijos 23–25 psl.

- ♦ „Pačiolio“ ekspertų konsultacijos
- ♦ Valstybinės darbo inspekcijos specialistų konsultacijos

Svarbu 32–33 psl.

Kasmetinės atostogos: klaidos, kurios darbdaviams gali brangiai kainuoti

Kasmetinės atostogos – viena svarbiausių darbuotojo garantijų, tačiau jų suteikimas ir apskaita vis dar kelia iššūkių ne vienai darbovietai. Valstybinė darbo inspekcija pastebi, kad dalis darbdavių nepakankamai dėmesio skiria atostogų planavimui, grafiko sudarymui ar mokėjimo tvarkai, o tai gali lemti ne tik darbuotojų nepasitenkinimą, bet ir teisines bei finansines pasekmes.

SVEIKINAME!

- Balandžio 8 d.** Alma – iš lotynų – „maitinanti“, Girtautas, Girvainė.
- Balandžio 9 d.** Dalia – iš lietuvių – „lemtis“, Dalius, Maja.
- Balandžio 10 d.** Agna, Polė, Polina.
- Balandžio 11 d.** Eigmantas, Eigmina, Eigmintas.
- Balandžio 12 d.** Galkanta, Preibutas, Preigintė.
- Balandžio 13 d.** Ida – iš germanų – „darbinga“, Liaugaudas, Liaugintė.
- Balandžio 14 d.** Valerijonas, Visvainas, Visvaldė.

KIEKVIENAI BUHALTERIJAI – 48 savaitraščio numeriai aktualios informacijos per metus.

SAVAITĖS MINĖTINOS DIENOS

Balandžio 13 d.

VERBŲ (PALMIŲ) SEKMADIENIS

Visame katalikiškame pasaulyje minimas Verbų sekmadienis, kuris švenčiamas likus savaitei iki Velykų. Po jo prasideda Didžioji savaitė. Evangelijoje Verbų sekmadienis vadinamas Palmių sekmadieniu. Tai Kristaus garbingo įžengimo į Jeruzalę prieš kančią prisiminimas. Evangelijoje rašoma, kad iš didžios pagarbos Mesijui minios klojo jam po kojomis palmių šakas ir šaukė: „Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!“, tačiau jau po kelių dienų ta pati minia reikalavo nukryžiuoti.

- ❓ Abejojate, ar visus mokesčius apskaičiuojate ir sumokate teisingai?
- ❓ Nežinote, kaip pasinaudoti mokestinėmis lengvatomis?
- ❓ Nežinote, kaip elgtis VMI patikrinimo atveju?
- ❓ Nežinote, kaip sumažinti savo atsakomybę mokesčių srityje?
- ❓ Nežinote, kaip daug laimėti, išvengiant praradimų?

Atsakymai – nuotoliniame seminare

MOKESČIAI: esmė, legalūs mažinimo būdai ir vadyba įmonėje

PIRMĄ KARTĄ VISIEMS įmonių buhalteriams ir vadovams!

- **Pagrindinių įmonės mokamų mokesčių esmė** (tarifai, deklaravimas ir sumokėjimas, mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita).
- **Mokesčių optimizavimas ir mokestinės lengvatos** (optimizavimo ir planavimo galimybės ir būdai, mokestinių alternatyvų ir lengvatų sąrašas, leidžiamų atskaitymų didinimas, neleidžiamų atskaitymų mažinimas, kiti klausimai).
- **VMI mokesčių sumokėjimo ir deklaravimo administravimas** (iMAS esmė, patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojas, pranešimai VMI, mokestiniai patikrinimai, baudos, palūkanos ir delspinigiai, įmonės vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai, mokesčių tikslinimas ir senatis, susitarimas su VMI dėl mokesčių, mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai).
- **Mokesčių vadyba įmonėje** (įmonės vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė, vidaus kontrolė ir tvarkos, apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politika įmonėje, mokesčių dokumentai ir registrai).

Seminaras jau parengtas, trukmė – apie 17 ak. val.

LEKTORIAI

aud. doc. dr. **Gediminas KALČINSKAS**, konsultantė ekspertė **Oksana GALIN**, konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**, aud. **Gintautas DEVEIKIS**

Kiekvienas seminaro dalyvis: • gaus kokybišką seminaro vaizdo įrašą • gaus išsamiai parengtą atspausdintą seminaro knygą • išklausti seminarą galės tiek kartų, kiek reikia.

Seminaro kaina savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams

iki balandžio 20 d. – tik 147 € 195 € (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (TS_Vmk)**, **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. pašto adresą**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. seminarai@paciolis.lt arba

www.paciolis.lt

Užs. 2503bam

Šiame numeryje skaitykite:

Profesionalus ir patikimas
buhalterio PATARĖJAS

4 REDAKCIJOS ŽODIS

A priori

5 MOKESČIAI

Antrojo metų ketvirčio
buhalterio darbai

10 BUHALTERINĖ VADYBOS IR KAŠTŲ APSKAITA

Valdas JAGMINAS

Savikainos apskaičiavimo
metodai – procesiniai
metodai (3)

14 VERTA ŽINOTI

Teisinis atstovavimas: ką reikia
žinoti apie įgaliojimus

16 VERTA ŽINOTI

Kapitalo mažinimas:
ką turi žinoti akcininkai, vadovai ir
kreditoriai

18 TAI ĮDOMU

Darbo ginčus dažniausiai inicijuoja
darbuotojai, darbdaviai kreipiasi
rečiau

19 PAGALBA BUHALTERIUI

Įmonės apskaitos ir mokesčių
politika bei vidaus tvarkos būtinos
įmonei ne todėl, kad jų reikalauja
teisės aktai ir VMI

23 KONSULTACIJOS

UAB „Pačiolis“ ekspertų
konsultacijos

25 KONSULTACIJOS

Valstybinės darbo inspekcijos
specialistų konsultacijos

26 VMI RAŠTAI

Valstybinės mokesčių
inspekcijos raštai

30 REGLAMENTŲ NAUJIENOS

Per savaitę priimtų svarbiausių
naujų norminių aktų ir jų
pakeitimų apžvalga

32 SVARBU

Kasmetinės atostogos:
klaidos, kurios darbdaviams
gali brangiai kainuoti

34 VERTA ŽINOTI

Kaip po pajamų deklaravimo
tinkamai sumokėti įmokas
„Sodrai“

36 MOKESČIŲ KALENDORIUS

Mokesčių deklaravimo ir
sumokėjimo kalendorius

37 POST SCRIPTUM

Palmiros horoskopas
buhalteriams

Išlikimo paslaptis – saikas

Manly Palmer Hall

Demokratinėje valstybėje vyriausybė nori išgyventi visą rinkiminį ciklą. Jeigu valdantieji planuoja mokesčių reformą, daro ją pirmaisiais metais po rinkimų. Natūralu, kad aktyviausiai jie veikia būtent tokiu metu, nes žino, kad valdymo laikas yra ribotas, ir nori palikti savo pėdsaką viešuosiuose finansuose. Jeigu norima išvengti vyriausybės krizės ir ketinama kelti mokesčius, jie didinami palaipsniui.

Dabartiniai Lietuvos valdantieji taip ir planuoja daryti: palaipsniui didins mokesčius verslui ir aukštesnes pajamas gaunantiems piliečiams, mažins lengvatas. Kąkada įvestos tam tikrai sričiai ar procesui paskatinti taikomos mokesčių lengvatos turėtų būti nuolat peržiūrimos, nes įprastai jos traktuojamos kaip laikinos priemonės. Jeigu mokesčių lengvatų miškas tampa labai tankus ir per jį jau sunku įžiūrėti ekonominę logiką ir naudą, valdžiai vertėtų palaipsniui arba iškart jų atsisakyti. Vis dėlto geriau palaipsniui, kad „plyni kirtimai“ nešokiruotų apmokestinamųjų.

Neturėtų stebinti išsitraukiamos naujai senos idėjos nukapoti vieną ar kitą verslo formą. Viena vertus, tų formų pastaruoju metu tik daugėjo, bet tai nelengvino ekonominio gyvenimo, greičiau atvirkščiai – kėlė klausimų, ar kam nors naudingas margas lengvatų ir verslo formų žvėrynas. Galbūt įvairaus plauko teisininkams, konsultantams, nieko gero nenorintiems nuveikti biurokratams ta įvairovė reikalinga, bet paprasta logika sako, kad lengviau ir pigiau prižiūrėti vienos markės automobilių parką nei kelių ar keliolikos. Jeigu verslo atstovai teigia, kad tiesiog geriau nekišti nagų prie to, kas veikia gerai, įprastai jie turi omenyje, kad gerai veikia paprasti dalykai, o pokyčiai turi būti daromi iš anksto suderinus ir mažomis apimtimis.

Ar galima sakyti, kad šiandien lietuviams estų pavyzdžiu siūloma „pensijų pravalgymo reforma“? Atsiribojant nuo radikalios retorikos, tuos pasiūlymus tiksliau reikėtų vadinti „apkramtymo“ reforma. Kalbama tik apie papildomą pensijų kaupimo priemonę, kurios įmokos turėtų koreliuoti su būsimo priedo prie pirmosios pakopos pensijos dydžiu, o ji nuo pat pradžių net nebuvo automatiškai privaloma ir dabar tesudaro mažą dalį algos. Lietuviško pensijų papildomo kaupimo istorija iliustruoja, kaip visuomenė laipsniškai turi pribrešti pokyčiams: 2004 m. nustačius 2,5 proc. pajamų dalį, 2007 m. buvo numatyta galimybė kaupti fonduose net 5,5 proc. draudžiamųjų pajamų, bet dėl nepalankių sąlygų teko grįžti prie 2 proc. ir tik lėtai, daugiau kaip per dešimtmetį, auginti priedą iki 3 proc. tarifo, kuris galioja iki šiol. Dar prireiks nemažai metų, kol mūsų šalies žmonės išsiugdys labiau vakarietišką ir disciplinuotą kaupimo kultūrą, pagal kurią galimybė atsiimti sukaupą pensiją nesukeltų masinės išlaidavimo orgijos.

Lėti, saikingi veiksmai palankūs ir sveikatai, kurios pasaulinė diena minima balandžio 7 dieną. Nepaisant to, kad žmogaus organizmas sugeba prisitaikyti prie nepalankių sąlygų ir staigių pokyčių, prisitaikymas turi ribas, tad sveikatos specialistai propaguoja saiką įvairiose gyvenimo būdo srityse: mityboje, judėjime, poilsyje. Saikas padeda išlikti ir individui, ir visuomenei, ir ekonomikai, ir valstybei.

Vaidotas Karušis

Ad rem

Saikingi veiksmai palankūs sveikatai, kurios pasaulinė diena minima balandžio 7 dieną. Nepaisant to, kad žmogaus organizmas sugeba prisitaikyti prie nepalankių sąlygų ir staigių pokyčių, prisitaikymas turi ribas, tad sveikatos specialistai propaguoja saiką įvairiose gyvenimo būdo srityse: mityboje, judėjime, poilsyje. Saikas padeda išlikti ir individui, ir visuomenei, ir ekonomikai, ir valstybei.

Nors pirmąjį metų ketvirtį buhalteriai atliko nemažai darbų, antrąjį ketvirtį taip pat teks daug nuveikti. Apžvelkime pagrindinius buhalterio darbus.

Pirmasis antrojo ketvirčio mėnuo – balandis

Iki balandžio 15 dienos įmonės privalo pateikti Juridinių asmenų duomenų apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir grąžintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniaisiais asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas FR0711 formą.

Šią formą įmonės turi pateikti, jeigu:

- 2024 m. suteikė fiziniams asmenims arba gavo iš jų paskolas;
- 2024 m. grąžino fiziniams asmenims paskolas ar jų dalis arba fiziniai asmenys grąžino paskolas ar jų dalis;
- įmonė metų pabaigoje liko skolinga atskaitingam asmeniui arba atskaitingas asmuo liko skolingas įmonei;
- įmonės savininkai įnešė pinigų į įmonę;
- jeigu įmonė išmokėjo išmokas užsienio įmonėms už gautas paslaugas.

Jeigu įmonėje nebuvo nė vieno išvardyto ūkinio įvykio, FR0711 formos teikti nereikia. Tiesa, net jeigu įmonėje 2024 metais buvo užfiksuotas koks nors iš nurodytų ūkinių įvykių, FR0711 ataskaitą reikės teikti ne visais atvejais.

Juridiniai asmenys privalo pateikti duomenis:

- 1) apie 2024 m. fiziniams asmenims suteiktas paskolas, kurių kiekvienos suma yra lygi arba didesnė kaip 600 eurų;
- 2) apie 2024 m. fizinių asmenų grąžintas paskolas ar jų dalis (neatsižvelgiant į grąžintos paskolos dalies sumą);
- 3) apie 2024 m. iš fizinių asmenų gautas paskolas, kurių kiekvienos suma yra lygi arba didesnė kaip 600 eurų;
- 4) apie 2024 m. fiziniams asmenims grąžintas paskolas ar jų dalis (neatsižvelgiant į grąžintos paskolos dalies sumą);
- 5) apie fizinių asmenų įsiskolinimus už atsisakytinai gautas išmokas ir įsiskolinimus atskaitingiems fiziniams asmenims, jeigu įsiskolinimas vienam fiziniam asmeniui arba vieno fizinio asmens įsiskolinimas 2024 m. gruodžio 31 d. yra lygus arba didesnis kaip 15 000 eurų, ir duomenis apie iš juridinio asmens dalyvių (fizinių asmenų) gautas pinigines įmokas, kai vieno fizinio asmens per vienerius kalendorinius metus įmokėta įmokų suma yra lygi arba didesnė kaip 15 000 eurų;

6) apie užsienio juridinių asmenų jiems suteiktas paslaugas Lietuvoje, jeigu pagal vieną arba keletą per 2024 kalendorinius metus su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių gautų paslaugų vertė yra lygi arba didesnė kaip 15 000 eurų.

Atkreiptinas dėmesys, kad duomenys turi būti pateikiami tiek apie nuolatiniais, tiek apie nenuolatiniais Lietuvos gyventojams suteiktas, jų grąžintas, iš šių gyventojų gautas ir jų grąžintas paskolas ar jų dalis, išsiskolinimus už atsiskaitytinai gautas išmokas, išsiskolinimus atskaitingiems fiziniams asmenims ir juridinio asmens dalyvių įmokėtas įmokas.

Atskaitingas asmuo – fizinis asmuo (darbuotojas), gavęs iš fizinių asmenų arba ūkio subjektų pinigų už jiems parduotą turtą, avansą arba kitas pinigų įplaukas, suteiktas paslaugas arba gautais pinigais atsiskaitęs su kitais ūkio subjektais, fiziniams asmenims. Ūkio subjektas gali išmokėti pinigus ūkio subjekto darbuotojams (atskaitingiems asmenims), kuriuos ūkio subjekto vadovas paskyrė mokėti už turtą, žemės ūkio produkciją, suteiktas paslaugas, mokėti avansą, padengti kitas su ūkio subjekto veikla susijusias išlaidas ir (arba) priimti pinigų įplaukas.

Deklaracija turi būti pateikiama elektroniniu būdu VMI prie FM elektroninio deklaravimo sistemoje (<https://deklaravimas.vmi.lt>).

Antrasis antrojo ketvirčio mėnuo – gegužė

Paramos teikimo ataskaita

Juridiniai asmenys, kurie 2024 m. suteikė paramą, *iki gegužės 15 dienos* turi užpildyti ir pateikti *Paramos teikimo metinės ataskaitos FR0477 formą*, o tie juridiniai asmenys, kurie gavo paramą, turi pateikti *Paramos gavimo ir panaudojimo metinės ataskaitos FR0478 formą*.

Ataskaitos FR0477 formą privalo teikti Labdaros ir paramos įstatymo (LPI) 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyti paramos teikėjai, išskyrus fizinius asmenis ir LPI 7 straipsnio

1 dalyje išvardytus paramos gavėjus, taip pat užsienio valstybių juridiniai asmenys, vykdančys veiklą Lietuvos teritorijoje per nuolatinės buveinės (įskaitant filialus), suteikę paramą LPI nustatyta tvarka.

Ataskaitos FR0478 formą privalo teikti paramos gavėjai:

- nurodyti LPI 7 straipsnio 1 dalyje, t. y. juridiniai asmenys, per kalendorinius metus gavę ir (arba) suteikę paramą ir (arba) labdarą LPI nustatyta tvarka, neatšizvelgdami į tai, ar jie turi teikti Metinę pelno mokesčio deklaracijos PLN204N formą, patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. VA-2 „Dėl Metinių pelno mokesčio deklaracijų PLN204, PLN204A, PLN204N, PLN204U formų bei jų užpildymo taisyklių patvirtinimo“, išskyrus tuos juridinius asmenis, kurie per kalendorinius metus LPI nustatyta tvarka yra gavę tik piniginių lėšų, sudarančių iki 1,2 proc., ir profesines sąjungas arba profesinių sąjungų susivienijimus, kurie per kalendorinius metus yra gavę tik piniginių lėšų, sudarančių iki 0,6 proc. gyventojų pajamų mokesčio sumos, mažesnių kaip dvylikos minimalių mėnesinių algų (12 MMA), galiojusių tų kalendorinių metų, kuriais gautos šios lėšos, sausio 1 d., dydis;
- nurodyti LPI 7 straipsnio 2 dalyje, t. y. fiziniai asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo nustatyta tvarka yra suteiktas meno kūrėjo statusas ir kurie yra įregistruoti paramos gavėjais Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų informacinėje sistemoje, kurios tvarkytojas yra Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, per kalendorinius metus LPI nustatyta tvarka gavę paramą, didesnę kaip 12 MMA, galiojusių tų kalendorinių metų, kuriais gauta parama, sausio 1 d., dydis (meno kūrėjai).

Mokesčių mokėtojai mokesčių administratoriui ataskaitos FR0477 formą ir ataskaitos FR0478 formą turi teikti Mokesčių deklaracijų pateikimo, jų pateikimo termino pratęsimo ir mokesčių mokėtojų laikino atleidimo nuo mokesčių deklaracijų ir (arba) kitų teisės aktuose nurodytų dokumentų pateikimo taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. VA-135 „Dėl Mokesčių deklaracijų pateikimo, jų pateikimo termino pratęsimo ir mokesčių mokėtojų laikino atleidimo nuo mokesčių deklaracijų ir (arba) kitų teisės aktuose nurodytų dokumentų pateikimo“, nustatyta tvarka.

Ataskaitos FR0477 forma ir ataskaitos FR0478 forma (kartu su pridedamais dokumentais, pagrindžiančiais paramos suteikimą, kai parama teikiama EEE užsienio vienetams, į Valstybių sąrašą įtrauktose valstybėse įsteigtiems juridiniams vienetams ir organizacijoms bei valstybinėms institucijoms) turi būti pateikiamos elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (toliau – EDS), vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinės sistemos naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. VA-72 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinės sistemos naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

Finansinių ataskaitų pateikimas Registrų centrui

Akcinių bendrovių įstatymo 58 straipsnis nustato, kad bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinys kartu su vadovybės ataskaita, auditoriaus išvada (jeigu auditas privalomas pagal įstatymus) ir tvarumo atskaitomybės užtikrinimo išvada, kai į vadovybės ataskaitą pagal Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymą privalo būti įtraukta informacija tvarumo klausimais, per 30 dienų nuo eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo turi būti pateiktas Juridinių asmenų registro tvarkytojui.

Mažųjų bendrijų 23 straipsnis nustato, kad mažoji bendrija turi sudaryti metinių finansinių

ataskaitų rinkinį. Mažosios bendrijos metinių finansinių ataskaitų rinkinys, o kai auditas privalomas pagal Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymą, – audituotas metinių finansinių ataskaitų rinkinys kartu su auditoriaus išvada ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos turi būti patvirtinti mažosios bendrijos narių susirinkime, išskyrus atvejus, kai Civilinio kodekso 2.106 straipsnio 2, 3, 4 ir 7 punktuose nustatytais atvejais mažoji bendrija likviduojama, ir pateikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui.

Finansinių ataskaitų rinkinius Registrų centrui turi teikti: akcinės bendrovės, uždarojos akcinės bendrovės, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), žemės ūkio bendrovės, valstybės įmonės, savivaldybių įmonės, tikrosios ūkinės bendrijos ir komanditinės ūkinės bendrijos, jeigu sudaro metines finansines ataskaitas, individualios įmonės, jeigu sudaro metines finansines ataskaitas, užsienio juridinio asmens ar kitos organizacijos filialai, Europos ekonominių interesų grupės, jeigu sudaro metines finansines ataskaitas, Europos bendrovės, Europos kooperatinės bendrovės, mažosios bendrijos, labdaros ir paramos fondai, jeigu nerengia metinės ataskaitos, asociacijos, jeigu nerengia metinės ataskaitos, viešosios įstaigos.

Viešosios įstaigos, kurios pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų, patvirtintus metinius finansinių ataskaitų rinkinius ir su jais susijusius dokumentus teikia per Finansų ministerijos Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS). Dokumentai į VSAKIS įkeliami pasibaigus ataskaitiniams metams, atitinkamų metų konsolidavimo kalendoriuje nustatytais terminais, bet ne vėliau kaip iki gegužės 25 dienos. Viešojo sektoriaus subjektų sąrašas (konsolidavimo schema) skelbiamas Finansų ministerijos interneto svetainėje.

Teisės aktuose nėra įtvirtintų nuostatų, atleidžiančių nuo prievolės pateikti finansines ataskaitas, jeigu juridinis asmuo laikinai nevykdo veiklos ir Valstybinė mokesčių inspekcija yra priėmusi sprendimą dėl laikino atleidimo nuo mokesčių deklaracijų pateikimo.

Trečiasis antrojo ketvirčio mėnuo – birželis

Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, *iki birželio 16 dienos* reikia pateikti 2024 metų vieną iš *Metinių pelno mokesčio deklaracijų* PLN204, PLN204A, PLN204N, PLN204U formų.

1. Deklaracijos PLN204 formą teikia Lietuvos vienetai – pelno siekiantys ribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys. Pildydami PLN204 formą, pelno mokesčių taip pat turi deklaruoti pagal Pelno mokesčio įstatymą (PMĮ) nuolatinėmis buveinėmis laikomi užsienio bankų filialai, kurie Lietuvos banko valdybos teisės aktais patvirtintas finansines ataskaitas teikia Lietuvos bankui, ir užsienio valstybių draudimo įmonių filialai, kurie finansines ataskaitas taip pat teikia Lietuvos bankui (priežiūrą vykdančiai institucijai). Deklaracijos PLN204 forma naudojama ir pagal PMĮ 38³ straipsnį apskaičiuotam papildomam kredito įstaigų pelno mokesčiui deklaruoti.

2. Deklaracijos PLN204A formą teikia Lietuvos vienetai – neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys. Pildydamas deklaracijos PLN204A formą, pelno mokesčių taip pat turi deklaruoti Lietuvos Respublikoje įsteigtas kolektyvinio investavimo subjektas, neturintis juridinio asmens statuso.

3. Deklaracijos PLN204N formą teikia Lietuvos vienetai, kurie pagal PMĮ laikomi pelno nesiekiančiais vienetais.

4. Deklaracijos PLN204U formą teikia nuolatinės buveinės, išskyrus deklaracijos pildymo taisyklėse numatytas išimtis.

Kiekviena forma turi savo priedus, kurie yra deklaracijos sudedamoji dalis.

Su deklaracijomis turi būti pateiktos ir ataskaitos:

– *Asocijuotų asmenų tarpusavio sandorių arba ūkinių operacijų ataskaitos FR0528 forma*. Tinkamai užpildytą ataskaitos formą kartu su metine pelno mokesčio deklaracija tiek Lietuvos vienetas, tiek užsienio vienetas, vykdamas veiklą Lietuvos Respublikoje per nuolatinę buveinę (toliau – vienetas), turi pateikti mokesčių administratoriui. Ataskaitos formą vienetas turi teikti, jeigu su asocijuotu asmeniu per mokestinį

laikotarpį (mokestinius metus ar kitoki) turėjo sudaręs sandorių ir (ar) ūkinių operacijų, kurių vieno / vienos vertė buvo lygi arba didesnė kaip 90 000 eurų, arba turėjo sudaręs vienaarūšių ir (ar) nevienarūšių sandorių ir (ar) ūkinių operacijų, kurių bendra vertė per mokestinį laikotarpį (mokestinius metus ar kitoki) buvo lygi arba didesnė kaip 90 000 eurų, ir (arba) buvo asocijuotam asmeniui suteikęs ir (arba) iš jo gavęs paskolų, kurių suma nors vieną mokestinio laikotarpio dieną buvo lygi arba viršijo 90 000 eurų. Sandorio ir (ar) ūkinės operacijos vertė nustatoma be pridėtinės vertės mokesčio (PVM). Nustatant asocijuotą asmenį, vadovaujamas PMĮ 2 str. 8 dalimi;

– *Ataskaitos apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis FR0438 forma*. Ataskaitos A dalyje turi būti įrašomi duomenys apie ataskaitą teikiančio vieneto kontroliuojamus vienetus. Ataskaitos B dalyje turi būti įrašomi duomenys apie ataskaitą teikiančią vienetą kontroliuojančius asmenis (Lietuvos ir užsienio vienetus bei nuolatinis ir nenuolatinis gyventojus), taip pat asmenis, kurie tiesiogiai ataskaitą teikiančiame vienete paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo ne mažiau kaip 10 procentų akcijų (dalių, pajų) ar turi kitų teisių į paskirstyto pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti.

Parengta UAB „Pačiolis“ metodiniame centre

DOKUMENTŲ RENGIMO IR ARCHYVAVIMO KURSAS

*Išmokite rengti, tvarkyti ir archyvuoti įmonės dokumentus savarankiškai – **tik per vieną dieną!***

NUOTOLINIAI KURSAI SKIRTI:

Įmonės **administratoriui, sekretoriui, referentui, personalo vadovui, buhalteriiui, raštinės ar archyvo darbuotojui**, kuris yra atsakingas už **popierinių ir elektroninių** dokumentų įmonėje rengimą, tvarkymą ir saugojimą.

Kursai vyksta nuotoliniu būdu (dalyvaujant paskaitose internetu per **ZOOM** programą).

NUOTOLINIŲ KURSŲ PROGRAMA:

1. DOKUMENTŲ VALDYMO ESMĖ

- 1.1. Atsakomybių pasiskirstymas
- 1.2. Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys dokumentų valdymą
- 1.3. Veiklos dokumentų rūšys

2. VEIKLOS DOKUMENTŲ RENGIMAS

- 2.1. Bendrieji reikalavimai
- 2.2. Dokumentų metaduomenys
- 2.3. Rašytinių dokumentų rengimo ypatumai
- 2.4. Popierinių dokumentų rengimo ypatumai
- 2.5. Elektroninių dokumentų rengimo ypatumai
- 2.6. Vaizdo ir garso dokumentų rengimo ypatumai
- 2.7. Įrašų rengimo ypatumai
- 2.8. Teisės aktų rengimas
- 2.9. Teisės aktais įtvirtinamų dokumentų rengimas
- 2.10. Įstaigos siunčiamųjų dokumentų rengimas
- 2.11. Įstaigos vidaus dokumentų rengimas
- 2.12. Dokumentų kopijos, nuorašai, išrašai.

3. DOKUMENTŲ TVARKYMAS IR APSKAITA

- 3.1. Dokumentų valdymo organizavimas
- 3.2. Dokumentų registravimas
- 3.3. Dokumentacijos planas
- 3.4. Dokumentų vertės ekspertizė
- 3.5. Dokumentų tvarkymas.
- 3.6. Dokumentų apskaitos tvarkymas
- 3.7. Dokumentų saugojimas
- 3.8. Dokumentų naikinimas

4. POPIERINIŲ DOKUMENTŲ ATRANKA IR IŠSAUGOJIMAS ELEKTRONINE FORMA

NUOTOLINIŲ KURSŲ TRUKMĖ – 6 ak. val. (1 diena).

KIEKVIENAS KURSŲ DALYVIS GAUNA: • išsamią mokomąją medžiagą; • kursų baigimo pažymėjimą.

Kursų kaina: **iki balandžio 23 d. – 125 €**, nuo balandžio 24 d. – 187 € (PVM netaikomas).
Artimiausia kursų grupė planuojama – **balandžio 25 d.**

Norėdami dalyvauti kursuose, sumokėkite jų kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą DRK** ir savo kontaktinius duomenis.

Užs. 2506bam

Daugiau informacijos apie kursus – www.paciolis.lt, tel. (0 5) 210 1259, +370 612 66762, el. p. kursai@paciolis.lt

SAVIKAINOS APSKAIČIAVIMO METODAI –

procesiniai metodai (3)

Įmonėse apskaičiuojant gaminamos produkcijos, teikiamų paslaugų, atliekamų darbų ir vykdomų projektų savikainą, naudojami įvairūs savikainos apskaičiavimo metodai ir būdai. Tai lemia gamybinės veiklos technologiniai ypatumai, gamybos proceso ir jos išlaidų apskaitos organizavimo tvarka konkrečioje įmonėje. Publikacijoje aptarsime procesinius savikainos apskaičiavimo metodus ir jų taikymą įmonėse.

Valdas JAGMINAS
Auditorius

Savikainos apskaičiavimo metodo pasirinkimą daugiausia lemia organizaciniai ir technologiniai gamybos proceso ypatumai, pasirinktas išlaidų apskaitos organizavimas. Procesiniai savikainos apskaičiavimo metodai taikomi įmonėse, kuriose dėl gamybos organizavimo būdo racionaliau visas gamybos išlaidas priskirti tam tikrame gamybos procese per tam tikrą laikotarpį pagamintam produktų kiekiui, nei bandyti jas sieti su įmonės atliekamais užsakymais. Šie metodai naudojami tiek apskaičiuojant teikiamų standartinių paslaugų, tiek gaminamų standartinių gaminių savikainą. Taikant procesinius metodus, per

laikotarpį (dažniausiai – per mėnesį) gamybos procese padarytos gamybos išlaidos tam tikru būdu įskaičiuojamos į tuo laikotarpiu gamybos procese apdorotų (pagamintų) produktų arba suteiktų paslaugų savikainą.

Atsižvelgiant į vykdomos veiklos pobūdį ir jos organizavimo ypatumus, žaliavų ir medžiagų išlaidos gali būti įskaičiuojamos į produktų savikainą tiesiogiai (kaip atskiras išlaidų straipsnis) arba netiesiogiai – sujungiant su netiesioginėmis gamybinėmis išlaidomis. Produkcijos gamybos atveju tiesioginės žaliavų išlaidos priskiriamos gaminiams tiesiogiai kaip savarankiškas išlaidų straipsnis, nes šios

■ Procesiniai savikainos apskaičiavimo metodai taikomi įmonėse, kuriose dėl gamybos organizavimo būdo racionaliau visas gamybos išlaidas priskirti tam tikrame gamybos procese per tam tikrą laikotarpį pagamintam produktų kiekiui, nei bandyti jas sieti su įmonės atliekamais užsakymais. ■

išlaidos produkcijos gamyboje įprastai sudaro reikšmingą produktų savikainos sudedamąją dalį. *Paslaugų srityje* tiesioginės žaliavų išlaidos dažnai netiesiogiai įskaičiuojamos į teikiamų paslaugų savikainą, nes sudaro santykinai nedidelę visų paslaugos teikimo išlaidų dalį, tad yra sujungiamos kartu su kitomis netiesioginėmis gamybinėmis išlaidomis.

Darbo užmokesčio išlaidos, atsižvelgiant į vykdomos veiklos pobūdį ir jos organizavimo ypatumus, gali būti įskaičiuojamos į produktų savikainą tiesiogiai (kaip atskiras išlaidų straipsnis) arba netiesiogiai – sujungiant su kitomis netiesioginėmis gamybinėmis išlaidomis. **Produkcijos gamybos**

atveju tiesioginės darbo užmokesčio išlaidos dažnai nepriskiriamos produktams kaip savarankiškas išlaidų straipsnis, nes šios išlaidos produkcijos gamyboje dažniausiai sudaro nereikšmingą produktų savikainos sudedamąją dalį, todėl neracionalu tiesiogiai jas įskaičiuoti į gaminamų produktų savikainą. Tokiu atveju šios išlaidos sujungiamos su kitomis netiesioginėmis gamybinėmis išlaidomis į vieną išlaidų straipsnį ir paskirstomos gaminamiems produktams pagal pasirinktą paskirstymo kriterijų. *Paslaugų srityje* tiesioginės darbo užmokesčio išlaidos įprastai tiesiogiai įskaičiuojamos į teikiamų paslaugų savikainą kaip savarankiškas išlaidų straipsnis, atskirai nuo kitų paslaugos gamybos proceso išlaidų, nes darbo užmokesčio išlaidų lyginamasis svoris paslaugos teikimo savikainos sudėtyje dažniausiai būna reikšmingas.

Gamybos proceso metu apdorojant žaliavas, t. y. perdirbant jas į gatavą produktą, daromos įvairios perdirbimo išlaidos, kurios vadinamos konversinėmis. Tipiniu atveju konversinėms išlaidoms priskiriamas produkciją gaminančių darbuotojų darbo užmokestis, pagalbinių žaliavų ir medžiagų išlaidos, gamybos įrenginių nusidėvėjimo, eksploatavimo ir įvairios kitos gamybos procese daromos išlaidos. Konversinės išlaidos netiesiogiai įskaičiuojamos į gaminamos produkcijos savikainą – taikant pasirinktą šių išlaidų paskirstymo produktams kriterijų.

Apskaičiuojant per mėnesį pagaminto produkto vieneto savikainą, per tą mėnesį padarytų gamybos procese išlaidų suma dalijama iš per tą patį laikotarpį tame procese pagamintų gaminių (suteiktų paslaugų) vienetų skaičiaus. Produkto vieneto vidutinė savikaina apskaičiuojama pagal formulę:

$$\text{Produkto vieneto vidutinė savikaina (€)} = \frac{\text{Per laikotarpį padarytos gamybos proceso išlaidos (€)}}{\text{Per laikotarpį procese pagaminto produkto kiekis (vnt.)}}$$

Pavyzdžiui, jeigu per mėnesį gamybos procese pagaminta 500 vienodų gaminių ir juos gaminant padaryta 10 000 eurų gamybos išlaidų, tada vieno gaminio vidutinė savikaina bus 20 € (10 000 € : 500 vnt.). Turima omenyje, kad jiems tenka gamybos procese pagaminti vienodi gaminiai ir visos gamybos proceso išlaidos. Jeigu gamybos procese gaminami įvairūs gaminiai, *tiesioginės žaliavų išlaidos bus priskiriamos gaminiam tiesiogiai, o konversinės išlaidos bus paskirstytos gaminiam pagal pasirinktą išlaidų paskirstymo kriterijų.*

■ PAVYZDYS.

Per mėnesį pagamintas įvairus trijų skirtingų A, B ir C produktų kiekis. Gamybos metu tiesioginės žaliavų išlaidos kiekvienam gaminiui priskirtos tiesiogiai. Taip

pat gamybos procese padaryta 15 000 eurų konversinių išlaidų, kurias reikia paskirstyti šioms trimis produktams. Šios išlaidos paskirstytos produktams pagal gamyboje naudojamų įrenginių atliktas standartines

operacijas. Bendras per mėnesį atliktų standartinių operacijų skaičius – 3 000. Vienai tokiai operacijai tenka 5 eurai konversinių išlaidų ($15\,000\text{ €} : 3\,000\text{ oper.}$). Gaminant produktą A (100 vnt.), buvo atlikta 800 standartinių operacijų, todėl šiam produktui priskiriama 4 000 eurų konversinių išlaidų ($5\text{ €} \times 800\text{ oper.}$), o vienam produkto A vienetui tenka 40 eurų konversinių išlaidų ($4\,000\text{ €} : 100\text{ vnt.}$).

Atsižvelgiant į gamybos proceso ypatumus, taikomas procesinis *paprastasis* arba *fazinis* metodai. **Procesinis paprastasis metodas** taikomas tose įmonėse, kuriose technologinio proceso neįmanoma suskaidyti į atskiras dalis (gamybos fazes) arba jį skaidyti netikslinga. Tai būdinga įmonėms, kuriose įvairūs produktai gaminami masiškai ir iš tos pačios žaliavos, technologinis gamybos procesas yra palyginti trumpas ir laikotarpio pabaigoje įprastai nesusidaro nebaigtos gamybos likučių arba jų dydis per laikotarpį keičiasi nežymiai (pavyzdžiui, naudingųjų išteklių gavybos, kai kuriose chemijos ir statybinių medžiagų gamybos įmonėse, elektrinėse). Paprastasis procesinis metodas taikomas ir paslaugų srityje, pavyzdžiui: paslaugas telefonu teikiančiose įmonėse (skambučių centruose), kirpyklose, įvairiuose klientų aptarnavimo skyriuose.

Procesinis fazinis metodas taikomas įmonėse, kuriose produktų technologinis gamybos procesas skaidomas į savarankiškas gamybos fazes. Šiuo atveju gamybos išlaidų apskaita vedama ne viename, o keliuose gamybos procesuose (fazėse), kurie dažniausiai tarpusavyje technologiškai susiję. Gamybos srityse, kuriose taikomas fazinis metodas, gaminiai tam tikru nuoseklumu pereina iš vieno padalinio (gamybos fazės) į kitą, kol baigiami gaminti. Tokiais atvejais gaminiai nebūtinai apdorojami jiems *nuosekliai* judant iš vienos fazės į kitą, kol pagaminamas galutinis produktas. Gamybos fazės neretai persipina tarpusavyje, pavyzdžiui, pirmojoje ir antrojoje fazėse gali būti lygiagrečiai atliekami tam tikri žaliavų apdorojimo darbai, o vėlesnėse fazėse pagaminti gaminiai sujungiami į galutinį produktą. Pavyzdžiui, baldus gaminančioje įmonėje tuo pat metu vienoje fazėje džiovinama tam tikra mediena, sudžiovinata lankstoma ar pjaustoma, dar kitoje fazėje – lakuojama, tolesnėje – džiovinama, vėliau pagal specialias išklotines pjaustomos baldų

detalės, o galutinėje stadijoje baldai surenkami. Fazinis metodas taikomas įvairiose veiklose, pavyzdžiui, maisto produktų gamyboje, drabužių siuvimo ir avalynės įmonėse, baldų gamybos ir kitose įmonėse.

Gamybos įmonėse, kuriose taikomas fazinis produktų savikainos apskaičiavimas, *mėnesio pabaigoje dažniausiai susidaro nebaigtų apdoroti (gaminti) produktų likučių, kuriems tenkančių gamybos išlaidų dydį reikia apskaičiuoti*. Dažnai nebaigtos gamybos likučių dydis kiekvieno mėnesio pabaigoje (ir atitinkamai – sekančio mėnesio pradžioje) būna apytikriai vienodas. Taip pat apytikriai vienodas būna ir produktų užbaigtumo lygis, parodantis, kiek produktas jau apdorotas ir kiek dar liko jį apdoroti. Dažnai galima apytiksliai įvertinti, kad gamybos procese esančios nebaigtos gamybos atsargos pagal apdorojimą prilygsta, pavyzdžiui, 50 proc. baigtumui. Tai reiškia, kad tokiems nebaigtiems gaminti produktams teko maždaug 50 proc. visos išlaidų sumos, kuri reikalinga jiems visiškai pagaminti. Suprantama, įvairiose gamybose produktų baigtumo lygis gali būti skirtingas, todėl konkrečioje gamyboje jį reikia nustatyti pagal konkrečias aplinkybes.

Mėnesio pradžioje arba pabaigoje gamybos fazėje esantys nebaigtos gamybos likučiai daro įtaką apskaičiuojant per mėnesį pagamintos produkcijos vieneto savikainos dydžiui, nes tam tikrą fazės gamybos išlaidų dalį reikia priskirti ir joje nebaigtiems apdoroti gaminiais. Tokiu atveju **nebaigti apdoroti gaminiai pagal jų užbaigtumo lygį perskaičiuojami į santykinius pagamintos produkcijos vienetus, t. y. visiškai apdorotus (pagamintus) gamybos procese**. Produktų užbaigtumo lygis, kaip minėta, jų savikainos apskaičiavimo tikslais nustatomas pagal tai, kiek išlaidų gamybos fazėje padaryta produktams apdoroti tam tikru momentu ir kiek iš viso jų turi būti padaryta, kad produktas toje fazėje būtų visiškai apdorotas (pagamintas). Tarkime, gamybos fazėje turi būti atliktos įvairios gamybinės operacijos, kurių metu patiriamų išlaidų suma vienam gaminiui visiškai apdoroti sudaro 100 eurų. Mėnesio pabaigoje nebaigtiems apdoroti gaminiais, skaičiuojant vienam jų vienetui, teko tik 30 eurų apdorojimo išlaidų iš 100 eurų. Vadinas, tokio gaminio *užbaigtumo lygis* būtų 30 proc. (30 € nuo 100 €).

■ PAVYZDYS.

Mėnesio pabaigoje gamybos fazėje liko 200 vnt. nebaigtų gaminti produktų, o jų užbaigtumo lygis yra 70 proc. (gaminant šiuos produktus, padaryta apie 70 proc. visų išlaidų, reikalingų jiems visiškai pagaminti). Vadinasi, šių produktų užbaigtumo koeficientas yra 0,7. Šiuos 200 vnt. gaminių padauginus iš užbaigtumo koeficiento (0,7), gaunama 140 *sutartinių visiškai pagamintų produktų vienetų*. Norint apskaičiuoti, kokią dalį ir kurioje fazėje padarytų išlaidų reikia priskirti dar nebaigtiems gaminiams, išlaidų sumą reikia padalinti iš santykinų visiškai apdorotų gaminių ir faktiškai visiškai užbaigtų gaminių bendro kiekio.

Tarkime, per mėnesį gamybos fazėje, be aptarto 200 vnt. kiekio nebaigto gaminti produkto (tai lygu 140 santykinų visiškai užbaigtų vnt.), buvo visiškai pagaminta dar 700 vnt. to paties produkto. Fazėje padarytų išlaidų suma – 8 400 eurų. Šią sumą dalijame iš visiškai pagaminto produkto kiekio – 840 vnt. (700 vnt. + 140 vnt.), ir gauname vieno visiškai pagaminto produkto vieneto savikainą – 10 eurų (8 400 € : 840 vnt.). Taigi, mėnesio pabaigoje esančios nebaigtos gamybos likučiui tenkanti išlaidų suma bus 1 400 eurų (140 vnt. × 10 €). Tokie apskaičiavimai atliekami kiekvienoje gamybos fazėje, kurioje susidaro nebaigtos gamybos likučių.

Atsižvelgiant į produktų gamybos technologiją, galimi du fazinio metodo taikymo būdai: nepusfabrikatinis ir pusfabrikatinis.

Nepusfabrikatinis fazinio metodo būdas taikomas, kai kiekvienoje tarpinėje gamybos fazėje apdorotas gaminys (pusgaminis) negali būti parduotas ar kitaip naudingai suvartotas, kol nebus visiškai apdorotas visose pagal technologiją priklausančiose gamybos fazėse. Pavyzdžiui, gaminant baldus produktas įgyja vertę ir gali būti parduotas tik tada, kai jis tampa tam tikru baldu, bet ne, pavyzdžiui, išdžiovintos medienos plokštė. *Taikant nepusfabrikatinį būdą, visos gaminant produktą padarytos išlaidos iki produkto užbaigimo galutinėje gamybos fazėje laikomos nebaigtos gamybos išlaidomis, bet ne pagamintos produkcijos savikaina.* Produktui jo gamybos metu pereinant iš vienos gamybos fazės

į kitą, laipsniškai didėja jį gaminant daromos išlaidos, tačiau pati produkto savikaina neapskaičiuojama, kol produktas nėra visiškai užbaigtas. Tik galutinai pagaminus produktą apskaičiuojama jo savikaina, į ją įtraukiant šį produktą visose fazėse gaminant padarytų gamybinių išlaidų sumą.

*Kai tarpinėse gamybos fazėse gaunami pusgaminiai, t. y. viso priklausančio technologinio apdorojimo neperėję gaminiai, kurie iš karto gali būti parduoti ar kitaip naudingai suvartoti, jų savikainai apskaičiuoti taikomas **pusfabrikatinis fazinio metodo būdas**.* Pavyzdžiui, mėsos produktus gaminančioje įmonėje sumalta mėsa bus pusfabrikatis, nes ji dar nėra galutinis produktas (iš maltos mėsos, pavyzdžiui, gali būti gaminamos dešros), tačiau jau gali būti iš karto parduodamas. Kaip ir pagamintos medžio drožlių plokštės baldų gamybos įmonėje gali būti laikomos pusfabrikačiais, jeigu jos naudojamos ne tik baldams gaminti, bet ir parduodamos tretiesiems asmenims. Viskas priklauso nuo konkrečių aplinkybių. Kadangi po kurios nors tarpinės gamybos fazės gautas pusgaminis gali būti neperduodamas į tolesnį gamybos etapą, bet iš karto parduodamas (ar sunaudojamas įmonės vidaus reikmėms), reikia žinoti to pusgaminio savikainą. Tokiu atveju ją reikia apskaičiuoti kiekvienoje gamybos fazėje, kurioje susidaro pusfabrikačiai. Dėl minėtos priežasties pusfabrikatinėje gamyboje savikaina apskaičiuojama dažniau nei nepusfabrikatinėje, kurioje apskaičiuojama tik galutinio produkto savikaina. Akivaizdu, kad pusfabrikatinio būdo taikymas reikalauja daugiau buhalterijų darbo.

Iki šiol aptarėme užsakyminio ir procesinių savikainos apskaičiavimo metodų taikymą. Ki-toje šio ciklo publikacijoje nagrinėsime mišrius savikainos apskaičiavimo metodus.

Dviese dirba labai keistą darbą – vienas kasa duobes, kitas eina iš paskos ir iš karto užkasinėja. Nustebęs praeivis klausia:

– Ką jūs čia darote?

– Dirbame, tik įprastai mes būname trise, tačiau šiandien tas, kur medžius sodina, susirgo...

TEISINIS ATSTOVAVIMAS: ką reikia žinoti apie įgaliojimus

Isivaizduokite: esate išvykę atostogauti į kitą šalį, o Lietuvoje reikia pasirašyti svarbią sutartį. Arba jūsų senelė dėl sveikatos problemų negali pati nueiti į banką ar tvarkyti dokumentų. Draugas paprašo padėti parduoti jo butą, nes pats gyvena užsienyje. Pasak teisininkų, tokių situacijų sprendimas – įgaliojimas. Įgaliojimas yra rašytinis dokumentas, kuriuo suteikiama teisė kam nors atlikti teisinius veiksmus kito asmens vardu. Pasak *advokatų profesinės bendrijos AVOCAD teisininko Roko Puodžiūno*, nors tai patogus ir dažnai naudojamas įrankis, labai svarbu žinoti pagrindines taisykles.

Pirmiausia įgaliojimui sudaryti pakanka vieno asmens (atstovaujamojo) valios. „Įgaliojimo išdavimui ir įsigaliojimui nereikia atstovo sutikimo. Pasirinktas atstovas neprivalo vykdyti jam patikėtų įpareigojimų – įstatymas suteikia atstovui teisę atsisakyti jam išduoto įgaliojimo“, – atkreipia dėmesį teisininkas.

Išdavęs įgaliojimą atstovaujamasis vadinamas įgaliotoju, o gavęs įgaliojimą atstovas – įgaliotiniu. Įgaliojimas nurodo, kokius konkrečius veiksmus su trečiuoju asmeniu turi atlikti įgaliotinis įgaliotojo vardu.

Atstovui suteiktas teisės gali patvirtinti tik jam išduotas įgaliojimas, todėl atstovas, atlikdamas visus veiksmus atstovaujamojo vardu, turi pateikti įgaliojimą tretiesiems asmenims.

Teisininkas taip pat pažymi, kad **įgaliojimuose turi būti tiksliai suformuluotos teisės, kurios suteikiamos įgaliotam asmeniui.** „Įstatymas neleidžia nurodyti abstraktaus teisių turinio. Pavyzdžiui, negalima nurodyti, kad įgaliojimas suteikiamas visiems galimiems teisiniams veiksmais atlikti. Įgaliojime turi būti nurodytas baigtinis ir išsamus suteikiamų teisių sąrašas“, – teigia R. Puodžiūnas. Be to, įgaliojimas negali būti suteikiamas toms teisėms, kurios gali būti

įgyvendinamos tik asmeniškai (pvz., santuokos ir testamentas sudarymas, uzufrukto nustatymas daiktui).

Įgaliojimų būna įvairių – nuo vienkartinio iki tokių, kurie suteikia daugiau galios. Kad būtų paprasčiau suprasti, jie skirstomi pagal tai, ko-kių teisių suteikia:

■ **vienkartinis (paprastasis) įgaliojimas** – tai toks, kuris skirtas vienam konkrečiam veiksmui. Pavyzdžiui, jeigu reikia pasirašyti automobilio pirkimo–pardavimo sutartį ir jūs to padaryti negalite, išduokite įgaliojimą kitam asmeniui tai atlikti už jus;

Jeigu senelis savo aštuoniasdešimtmečio proga vienu ypu užpūtė visas žvakutes ant torto, reiškia, kad butas atsilaisvins dar negreitai...

■ Įgaliojimui sudaryti pakanka vieno asmens (atstovaujamojo) valios. Įgaliojimo išdavimui ir įsigaliojimui nereikia atstovo sutikimo. Pasirinktas atstovas neprivalo vykdyti jam patikėtų įpareigojimų – įstatymas suteikia atstovui teisę atsisakyti jam išduoto įgaliojimo. ■

■ bendrasis įgaliojimas – kai norite, kad kas nors padėtų rūpintis jūsų turtu, jį saugotų ar tvarkytų kasdienius su tuo susijusius reikalus. Tai jau šiek tiek platesni įgaliojimai, bet vis tiek riboti;

■ specialusis įgaliojimas skirtas tam tikros srities veiksmams. Pavyzdžiui, jeigu norite, kad kas nors atstovautų jums teisme arba tvarkytų jūsų reikalus banke.

Įgaliojimai taip pat gali būti išduodami vienam žmogui arba keliems. Jeigu skiriate vieną konkretų asmenį, tai vadinama atskiruoju įgaliojimu. Jeigu įgaliojate keletą žmonių ir jie turi veikti kartu, tai jau bendrasis (kiekybinis) įgaliojimas.

Dar vienas svarbus dalykas – įgaliojimo trukmė. Jis gali būti terminuotas (kai aiškiai nurodoma, iki kada galioja) arba neterminuotas. „Tiesa, jeigu terminas neparašytas, įstatymas vis tiek riboja jo galiojimą – toks įgaliojimas automatiškai galioja tik vienerius metus nuo jo išdavimo dienos“, – sako R. Puodžiūnas.

Kad įgaliojimas galiotų, jis turi būti surašytas kaip atskiras rašytinis dokumentas ir pasirašytas paties įgaliootojo – to, kuris leidžia kitam veikti savo vardu. Kai kuriais atvejais įstatymas reikalauja ir notaro patvirtinimo. Tai būtina, kai įgaliojama sudaryti sandorius, kuriems reikalinga notarinė forma, kai veikiama fizinio asmens vardu tvarkant reikalus su juridiniais asmenimis ar kai kalbama apie veiksmus, susijusius su nekilnojamojo turto valdymu, naudojimu ar disponavimu.

Įgaliojimai nėra amžini, jie pasibaigia įvairiais atvejais – kai baigiasi jų galiojimo laikas, kai pats įgaliotojas nusprendžia jį panaikinti arba kai įgaliotinis atsisako jį vykdyti. Įgaliojimas netenka galios ir tada, kai išnyksta viena iš šalių, pavyzdžiui, jeigu juridinis asmuo yra likviduojamas arba jam iškeliamas bankroto byla, taip pat jeigu miršta viena iš fizinių šalių, ji pripažįstama neveiksnia tam tikroje srityje ar tiesiog laikoma dingusia.

Pasibaigus įgaliojimui, tiek įgaliotojas, tiek įgaliotinis turi savo pareigų. Įgaliotojas turi atlyginti būtinas išlaidas, kurias įgaliotinis patyrė vykdydamas jo pavedimą, nebent iš anksto buvo susitarta, kad tai bus daroma neatlygintinai. Jeigu abi pusės yra fiziniai asmenys, laikoma, kad susitarimas yra neatlygintinis, jeigu nenurodyta kitaip.

Įgaliotojas taip pat turi pareigą informuoti apie įgaliojimo pabaigą, ypač jeigu jis pats jį panaikina arba įgaliojimas pasibaigia dėl jo mirties ar teisinio statuso pasikeitimo. Tokiu atveju apie tai turėtų pranešti įpėdiniai. Tiesa, įgaliotinis privalo grąžinti dokumento originalą – jeigu to padaryti negali, tai turi atlikti jo teisių perėmėjai. Be to, įgaliotinis turi atsiskaityti su įgaliotoju: suteikti visą informaciją, kaip vykdė pavedimą, kokius veiksmus atliko, kokius dokumentus pasirašė ir ką gavo įgaliootojo vardu. Viskas, kas buvo gauta pavedimo vykdymo metu, turi būti perduota atgal įgaliotojui.

Parengta pagal advokatų profesinės bendrijos AVOCAD inf.

KAPITALO MAŽINIMAS: ką turi žinoti akcininkai, vadovai ir kreditoriai

Išstatinio kapitalo mažinimas yra vienas iš bendrovės finansinio valdymo įrankių, kurį įmonės naudoja įvairiems tikslams – nuo nuostolių padengimo iki veiklos struktūros optimizavimo. Nors šis procesas yra teisėtas ir gali duoti reikšmingos naudos tiek bendrovei, tiek jos akcininkams, jis taip pat gali kelti klausimų ir rizikų. Kada šis sprendimas tampa strateginiu žingsniu, o kada – galimu pavojumi, komentuoja *teisininkas Rokas Venslauskas*.

Pastaraisiais metais vis daugiau įmonių, tarp jų ir valstybinio kapitalo bendrovės, viešai paskelbė apie sprendimus mažinti įstatinį kapitalą. Tarp pastarųjų pavyzdžių – nacionalinė Latvijos skrydžių bendrovė „Air Baltic“, kuri sumažino savo akcinį kapitalą daugiau kaip 574 mln. eurų – beveik 24 kartus.

„Šiuo atveju kapitalo mažinimas buvo susietas su ankstesnių metų nuostolių padengimu, keičiant akcijų nominalią vertę ir atlaisvinant lėšas“, – komentuoja „Lawcorpus“ advokatų profesinės bendrijos įkūrėjas R. Venslauskas.

Ekspertas teigia, kad Lietuvoje taip pat yra pavyzdžių, kai didelės bendrovės mažino savo akcinius kapitalus. Pavyzdžiui, didžiaja dalimi valstybės valdoma „Ignitis grupės“ antinė bendrovė AB „Ignitis gamyba“ įstatinį kapitalą 2023 m. sumažino beveik 98 mln. eurų. Akcinis kapitalas sumažintas anuliuojant dalį bendrovės akcijų ir sumažinant skolą įmonių

grupės „Ignitis grupė“ viduje. Įstatinį kapitalą pastaraisiais metais mažino ir AB „Žemaitijos pienas“, anuliudama pačios bendrovės valdomas akcijas, UAB „Lidl Lietuva“ – išmokėdama lėšas akcininkei, ir UAB „Pigu“, padengdama nuostolius.

„Pagal galiojantį teisinį reglamentavimą Lietuvoje, **kapitalas gali būti mažinamas tik konkrečiais tikslais**:

- panaikinti bendrovės balanse įrašytus nuostolius;
- anuluoti bendrovės įsigytas akcijas;
- akcininkams išmokėti bendrovės lėšų;
- ištaisyti įstatinio kapitalo sudarymo ar didinimo metu padarytas klaidas.

Vis dėlto svarbu suprasti ir tikruosius akcininkų siekius, kurie slepiasi už formalių motyvų“, – pabrėžia ekspertas.

■ Įstatinio kapitalo mažinimas ne visada turi neigiamų pasekmių. Jeigu tai daroma siekiant optimizuoti kapitalo struktūrą, grąžinti perteklinį kapitalą akcininkams ar supaprastinti akcijų struktūrą, tai gali netgi pagerinti bendrovės finansinius rodiklius ir patrauklumą rinkoje. ■

Kada mažinimas tampa rizika kreditoriams?

Teisininkas atkreipia dėmesį, kad kapitalo mažinimas ne visuomet yra vienareikšmiškai teigiamas sprendimas. Pasak jo, mažinant nuosavo kapitalo dydį, ypač kai tai daroma ne nuostoliams padengti, gali kilti rizikų kreditoriams – **įstatinis kapitalas neretai veikia kaip paskutinė garantija bendrovės prievolėms vykdyti, kai kiti užtikrinimo būdai neegzistuoja**, todėl apie sprendimą mažinti kapitalą turi būti pranešta kiekvienam kreditoriui individualiai ir viešai.

„Kreditoriai gali reikalauti papildomų garantijų, išskyrus atvejus, kai kapitalas

mažinamas nuostoliams padengti ar kai prievolės yra tinkamai užtikrintos. Jeigu kapitalas mažinamas siekiant išmokėti lėšas akcininkams, tokios garantijos tampa itin aktualios“, – sako R. Venslauskas.

Kapitalo pokyčių įtaka įmonės reputacijai ir galimybėms

Be tiesioginės įtakos kreditorių padėčiai, įstatinio kapitalo pokyčiai gali paveikti ir įmonės reputaciją finansų rinkose. Specialistas teigia, kad bankai ir investuotojai vertina kapitalo dydį kaip vieną iš finansinio stabilumo rodiklių. Pastebimai sumažėjęs kapitalas gali pakenkti įmonės kreditingumui ar galimybei gauti subsidijas, paramą ar investicijas.

Taip pat rizikingas gali būti sprendimas išmokėti lėšas akcininkams mažinant kapitalą. „Toks veiksmas gali pakenkti įmonės likvidumui ir sumažinti lankstumą, o tai ilgainiui riboja galimybę pritraukti papildomą kapitalą ar vykdyti plėtrą“, – aiškina R. Venslauskas.

Kapitalo mažinimas gali būti naudingas

Teisininkas pabrėžia, kad įstatinio kapitalo mažinimas ne visada turi neigiamų pasekmių. Jo teigimu, jeigu tai daroma siekiant optimizuoti kapitalo struktūrą, grąžinti perteklinį kapitalą akcininkams ar supaprastinti akcijų struktūrą, tai gali netgi pagerinti bendrovės finansinius rodiklius ir patrauklumą rinkoje.

„Kaip rodo „Air Baltic“ pavyzdys, sumažindama įstatinį kapitalą, įmonė atliko ir akcijų struktūros pertvarką, suvienodindama skirtingų klasių akcijų kainą. **Tokia procedūra padeda sumažinti išipareigojimus ir priderinti kapitalą prie faktinės bendrovės finansinės padėties**“, – pastebi specialistas.

Galiausiai R. Venslauskas akcentuoja: „Kreditoriams ir partneriams turi būti aišku, kokie yra kapitalo mažinimo motyvai ir nauda. Tik skaidrus procesas, aiški komunikacija ir konsultacijos su specialistais leidžia pasiekti naudą visoms suinteresuotoms pusėms.“

Parengta pagal MB „Publicite“ inf.

DARBO GINČUS dažniausiai inicijuoja darbuotojai, darbdaviai kreipiasi rečiau

Darbo ginčų komisijos (DGK) vis dar yra pagrindinis darbuotojų ir darbdavių nesutarimų sprendimo mechanizmas. Statistikos duomenimis, net apie 96 proc. skundų inicijuoja būtent darbuotojai. Darbdavių pateikiamų skundų dalis sudaro tik apie 4 proc., pagrindinis jų reikalavimas – atlyginti darbdaviui padarytą turtinę žalą.

Pagal Darbo kodeksą, kiekviena darbo sutarties šalis privalo atlyginti savo darbo pareigų pažeidimu dėl jos kaltės kitai sutarties šaliai padarytą tiek turtinę, tiek neturtinę žalą. Turtinė žala gali apimti ir tiesioginius nuostolius, ir negautas pajamas.

Darbo ginčų komisijų darbo organizavimo skyriaus vedėja Irina JANUKEVIČIENĖ pastebi, kad pastaraisiais metais DGK vis dažniau nagrinėja ginčus su užsienio šalių piliečiais. Dažniausiai tai Baltarusijos, Ukrainos ir kitų trečiųjų šalių piliečiai. „Matome aiškią tendenciją, kad kasmet daugėja ginčų su užsienio piliečiais, ypač iš kaimyninių šalių. Tai kelia papildomų teisinių iššūkių darbdaviams ir darbuotojams, nes reikia atsižvelgti į tarptautinius teisinius aspektus, Darbo kodekso reikalavimus“, – sako I. Janukevičienė.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad pagal Darbo kodeksą darbdavio inicijuojamas darbo ginčas dėl teisės darbuotojui, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje, turi būti

nagrinėjamas toje kitoje valstybėje. DGK tokio ginčo nenagrinėja, nebent abi šalys susitarę kitaip ir pasirinktų Lietuvos darbo ginčų komisijos nagrinėjimo tvarką. „Darbdaviai turėtų atidžiai vertinti darbo sutartis su užsienio piliečiais, nes esant ginčams gali kilti keblumų juos išspręsti Lietuvoje. Tokių situacijų sprendimas dažnai sudėtingas, ypač jeigu darbuotojas turi tik laikiną leidimą gyventi šalyje“, – pabrėžia I. Janukevičienė.

Svarbus teisinis precedentas – Kauno apygardos teismo 2025-01-07 nutartis civilinėje byloje Nr. e2S-55-587/2025. Teismas nusprendė, kad Lietuvos teismai neturi jurisdikcijos nagrinėti darbdavio ieškinio dėl žalos atlyginimo Baltarusijos piliečiui darbuotojui. Nors atsakovui buvo suteiktas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, **tai nebuvo laikoma pakankamu pagrindu manyti, kad jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvoje**, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė priimti ieškinį kaip neteismingą Lietuvos teismams. Be to, teismas pabrėžė, kad darbdavys, sudarydamas darbo sutartį su asmeniu, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra Baltarusijoje, prisiėmė riziką, kad kilus ginčams jie nebus nagrinėjami Lietuvos Respublikos teismuose.

Ši teismo nutartis yra reikšminga praktikoje sprendžiant tarpvalstybinius darbo ginčus ir gali turėti poveikį, siekiant tinkamai pasirinkti darbo sutarties sąlygas ir ginčų sprendimo mechanizmus.

Parengta pagal VDI pateiktą inf.

Užaina bosas į biurą su grupele užsieniečių ir sako sekretorei:

– Zitele, man prašau kavos, o tiems penkiems ožiams – kefyro.

Iš grupės pasigirsta balsas:

– Keturiems ožiams. Aš – vertėjas...

ĮMONĖS APSKAITOS ir MOKESČIŲ POLITIKA bei VIDAUS TVARKOS

**būtinės įmonei ne tik todėl,
kad jų reikalauja teisės aktai ir VMI!**

1-ajame verslo apskaitos standarte „Finansinė atskaitomybė“ nurodyta: *įmonė turi pasirinkti ir taikyti tokią apskaitos politiką, kad finansinės ataskaitos teisingai parodytų įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, jei įmonė sudaro pinigų srautų ataskaitą. **Apskaitos politika** – apskaitos principai, apskaitos metodai ir taisyklės, skirti ūkio subjekto apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms sudaryti.*

LR finansinės apskaitos įstatymas reikalauja iš įmonių **ūkinių operacijų registravimo ir įvertinimo tvarkos**, kurią nustatyti privalo įmonės vadovas. Ūkinių operacijų registravimo ir įvertinimo tvarka yra sudedamoji įmonės apskaitos politikos dalis.

Poįstatyminiuose teisės aktuose reikalaujama, kad įmonė parengtų ne tik savo **finansinės apskaitos** politiką, bet ir vidaus reglamentuose apibrėžtų tai, kas vienareikšmiškai nereglamentuojama arba apskritai nenorminama valstybės lygmeniu. Todėl kiekvienam verslo subjektui svarbu nustatyti ir savo taikomas **mokesčių apskaičiavimo** taisykles. Taip pat labai svarbu reglamentuoti įmonėje vedamos **vidinės (vadybos ir kaštų) apskaitos** tvarkymo būdus ir metodus – ypač, kiek tai susiję su išlaidų apskaita ir savikainos apskaičiavimu.

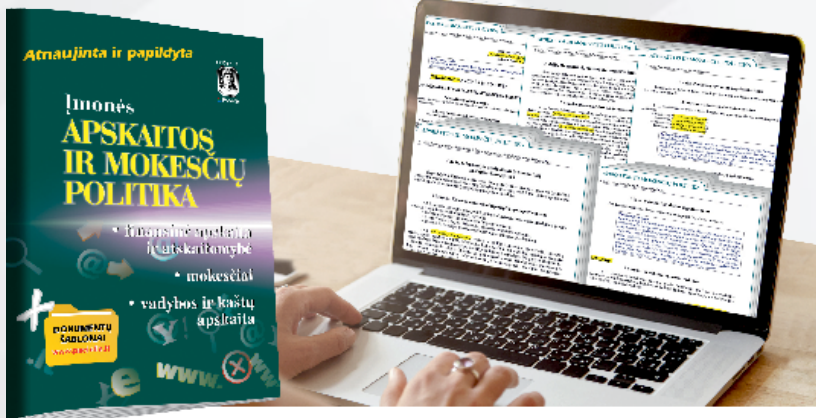

Pagal dabartinius teisės aktus, **įmonės vadovas** yra atsakingas už įmonės apskaitos ir mokesčių politikos nustatymą. Natūralu, kad už tiesioginį šių reikalavimų vykdymą įmonėje atsakingas **vyriausiasis buhalteris**. Todėl jis asmeniškai suinteresuotas, jog visi šios politikos dalykai būtų aiškiai apibrėžti, kad juos būtų patogu teisingai realizuoti.

PASINAUDOKITE MŪSŲ PARENGTAIS PAGALBININKAIS!

Jų padedami pasirengsite ar atsinaujinsite savo įmonės vidaus reglamentus **LENGVAI, PATOGIAI IR GREITAI.**

Darbo priemonė „Įmonės APSKAITOS ir MOKESČIŲ POLITIKA“

PRIEMONĖS KAINA
iki balandžio 20 d. –

~~375 €~~ **215 €** (su PVM).

Prekės kodas – AMP7.

POLITIKOS ELEKTRONINIŲ ŠABLONŲ SĄRAŠAS

Nr.	Šablono pavadinimas
A sritis. Buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos bendrosios nuostatos	
A1 dalis	Buhalterinio darbo organizavimas
A2 dalis	Apskaitos ir mokesčių politikos patvirtinimas ir įmonės darbuotojų supažindinimas su ja
A3 dalis	Apskaitos ir mokesčių politikos pakeitimų patvirtinimas ir įmonės darbuotojų supažindinimas su jais
A4 dalis	Informacijos atskleidimas ir komercinių (gamybinių) paslapčių išsaugojimas
A5 dalis	Įmonės darbuotojų drausminė, civilinė ir materialinė atsakomybė
B sritis. Finansinės apskaitos ir atskaitomybės politika	
B1 dalis	Finansinės apskaitos ir atskaitomybės politikos bendrosios nuostatos
B2 dalis	Sąskaitų planas
B3 dalis	Nematerialiojo turto apskaita
B4 dalis	Ilgalaikio materialiojo turto apskaita
B5 dalis	Finansinio turto apskaita
B6 dalis	Atsargų apskaita
B7 dalis	Gautinų sumų apskaita
B8 dalis	Piniginio turto apskaita
B9 dalis	Nuosavo kapitalo apskaita
B10 dalis	Dotacijų ir subsidijų apskaita
B11 dalis	Įsipareigojimų apskaita
B12 dalis	Pajamų apskaita
B13 dalis	Sąnaudų apskaita

B14 dalis	Pelno mokesčio apskaita
B15 dalis	Finansinių ataskaitų rinkinys
B15.1	Bendrosios nuostatos
B15.2A	Trumpas balansas
B15.2B	Sutrumpintas balansas
B15.2C	Balansas
B15.3A	Trumpa pelno (nuostolių) ataskaita
B15.3B	Pelno (nuostolių) ataskaita
B15.4A	Pinigų srautų ataskaita – netiesioginiu būdu
B15.4B	Pinigų srautų ataskaita – tiesioginiu būdu
B15.5	Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita
B15.6A	Sutrumpintas aiškinamasis raštas
B15.6B	Aiškinamasis raštas
B15.7	Poataskaitinių įvykių identifikavimo tvarkos nustatymas
B15.8	Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys
B16 dalis	Darbo laiko ir darbo užmokesčio apskaita
B17 dalis	Apskaitos dokumentai ir registrai
B18 dalis	Turto ir įsipareigojimų inventorizacija
C sritis. Mokesčių apskaičiavimo, apskaitos ir deklaravimo politika	
C1 dalis	Mokesčių apskaičiavimo, apskaitos ir deklaravimo bendrosios nuostatos
C2 dalis	Įmonės mokami mokesčiai (pelno mokestis; pridėtinės vertės mokestis; gyventojų pajamų mokestis; valstybinio socialinio draudimo įmokos)
C3 dalis	Atvejai, darantys įtaką įvairiems mokesčiams
D sritis. Vadybos ir kaštų (menedžmento) buhalterinės apskaitos politika	
D1 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos politikos bendrosios nuostatos
D2 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos darbo organizavimas
D3 dalis	Produktų savikainos kalkuliavimas
D4 dalis	Biudžetų rengimas
D5 dalis	Vidinių ataskaitų sudarymas
D6 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos sąskaitų planas
D7 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos dokumentai

Vyr. buhalteris Romas, Vilnius

Savo įmonėje dar prieš keliolika metų susikūrėme paprastą kelių puslapių apskaitos politiką, kurią vadovas patvirtino. Padarėme tai per daug nesigilindami, tiesiog todėl, kad to reikalavo įstatymai. Prieš kurį laiką VMI atliko patikrinimą ir mūsų apskaitos politiką labai sukritikavo: iš jos nebuvo aišku, kaip kokie apskaitos barai pas mus turi būti tvarkomi. Norėjo net skirti baudą. Teko skubiai savo apskaitos politiką perdaryti, kad būtų kuo aiškesnė ir išsamesnė. Tada mums labai padėjo išgytas „Pačiolio“ produktas „Įmonės apskaitos ir mokesčių politika“. Naudodamiesi šia priemone per tris pusdienius pasidarėme tikrai rimtą apskaitos politiką, kuria esame visiškai patenkinti ir dėl jos ramūs.

Elektroninė darbo priemonė „Buhalterinės apskaitos reglamentavimas įmonėje. BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS“

PRIEMONĖS KAINA

iki balandžio 20 d. –

~~174 €~~ **134 €** (su PVM).

Prekės kodas – BVTE.

VIDAUS TVARKŲ IR JŲ ŠABLONŲ SĄRAŠAS

- Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo tvarka.
- Darbo su elektroniniais kasos aparatais tvarka.
- Atsiskaitymų negrynaisiais pinigais organizavimo ir mokėjimų atlikimo eiliškumo tvarka.
- Atskaitymų asmenų atsiskaitymo tvarka.
- Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos įmonėje tvarka.
- Komandiruočių apmokėjimo tvarka.
- Inventorizacijos atlikimo tvarka.
- Prekių perrūšiavimo tvarka.
- Gautinių ir mokėtinių sumų suderinimo tvarka.
- Apskaitos dokumentų parengimo ir pateikimo tvarka.
- Apskaitos dokumentų ir registrų saugojimo tvarka.
- Dingusių ir sugadintų apskaitos dokumentų ir registrų atkūrimo tvarka.
- Apskaitos dokumentų skaitmeninimo tvarka.
- Vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarka.
- Darbo laiko apskaitos tvarka.
- Kasmetinių atostogų suteikimo tvarka.
- Nuotolinio darbo tvarka.
- Darbuotojų priėmimo į darbą tvarka.
- Darbo santykių nutraukimo tvarka.
- Darbo apmokėjimo sistema.
- Pardavimų organizavimo ir dokumentavimo tvarka.
- Pirkimų organizavimo ir dokumentavimo tvarka.
- Lengvųjų automobilių naudojimo tvarka.
- Reklamos ir reprezentacijos išlaidų apskaitos tvarka.
- Produktų gamybinės savikainos apskaičiavimo tvarka.
- Produktų pilnosios savikainos apskaičiavimo tvarka.
- Neproduktyvių išlaidų apskaičiavimo tvarka.
- Mažaverčio turto apskaitos tvarka.

Vyr. buhalterė Jolanta, Klaipėda

Įsigytas leidinys BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS labai palengvino mūsų padalinio darbą, kai pagal FAĮ reikėjo parengti vidaus tvarkas, reglamentuojančias apskaitą tvarkančio asmens (buhalterio) darbą. Leidinyje paprastai paaiškinta ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos sąvoka, pasiūlytos sritys, kurias derėtų apibrėžti (ir paaiškinta, kodėl) įmonės vidaus reglamentuose.

Patogu, kad leidinyje tvarkos sugrupuotos pagal tam tikras sritis: atsiskaitymai grynaisiais ir negrynaisiais pinigais, atsiskaitymas su atskaitytais asmenimis, apskaitos dokumentai ir registrai, inventorizacija ir kt. Kadangi visų pateiktų tvarkų pavyzdžiai universalūs, juos lengvai pritaikėme sau ir greitai pasirengėme įmonei reikalingas tvarkas.

Rekomenduoju kolegoms, buhalteriai tai tikras palengvinimas.

UAB „PAČIOLIS“ EKSPERTŲ KONSULTACIJOS

KONSOLIDUOTOJI FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

2024 m. pabaigoje įmonė įsteigė patronuojamąją įmonę, kuri faktiškai dar nepradėjo vykdyti veiklos. **Ar privalu sudaryti 2024 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį?**

Pagal Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo 16 straipsnį, *patronuojančioji įmonė, išskyrus mažą įmonių grupę, kurioje nėra viešojo intereso įmonių, privalo parengti metines konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą*. Patronuojančiąją įmonę laikoma ta, kuri turi nors vieną patronuojamąją (dukterinę) įmonę (įmonę, kurioje tiesiogiai arba netiesiogiai valdo daugiau kaip pusę jos balsų visuotiniame akcininkų susirinkime). Vadinas, **jeigu įmonei 2024 m. gruodžio 31 d. priklausė bent vienos kitos įmonės kontrolinis akcijų paketas, suteikiantis teisę jai daryti lemiamą įtaką, tokia įmonė laikoma patronuojančiąja** ir jai atsiranda prievolė sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Aplinkybė, kad patronuojamoji įmonė faktiškai dar nevykdo veiklos, nepanaikina pačios prievolės.

Be to, minėtame Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo 16 straipsnyje nustatyta, kad konsoliduotoji atskaitomybė **neprivaloma mažoms įmonių grupėms**. Tokiomis laikomos grupės, kurių ne mažiau kaip 2 bendri rodikliai paskutinę finansinių metų dieną neviršijo šių dydžių:

- 1) balanse nurodyto turto vertė (neatskaitant tarpusavio sandorių verčių) – 7,5 mln.;
- 2) pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius finansinius metus (neatskaitant tarpusavio pardavimo pajamų) – 15 mln. eurų;
- 3) vidutinis metinis darbuotojų skaičius per ataskaitinius finansinius metus – 50 darbuotojų.

Konsoliduotoji atskaitomybė neprivaloma ir tuo atveju, jeigu visos patronuojamosios įmonės yra **nereikšmingos įmonių grupės požiūriu**. Nereikšmingomis laikomos tos, kurių turtas finansinių metų pabaigoje neviršija 5 procentų patronuojančiosios įmonės turto, o pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius metus neviršija 5 procentų patronuojančiosios įmonės pardavimo grynujų pajamų per tą patį laikotarpį (pagal Įstatymo 18 str.).

PASKOLŲ PALŪKANOS

Kaip turi būti nustatomos palūkanos, kai UAB suteikia arba gauna paskolą? Kaip palūkanas fiksuoti apskaitoje?

Civilinio kodekso 6.872 straipsnis nustato, kad palūkanų už naudojimąsi paskolos suma dydį ir mokėjimo tvarką šalys nustato susitarimu. Jeigu šalys nėra susitarusios dėl palūkanų dydžio, palūkanos nustatomos pagal paskolos davėjo gyvenamosios ar verslo vietos komercinių bankų vidutinę palūkanų normą, galiojusią paskolos sutarties sudarymo momentu.

Apskaičiuojant mokesčius, reikia atkreipti dėmesį į Pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio nuostatas:

– vienetai, apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną, pajamomis iš bet kokio sandorio arba bet kokios ūkinės operacijos turi pripažinti sumą, atitinkančią tokio sandorio arba tokios ūkinės operacijos *tikrąją rinkos kainą*, o leidžiamais atskaitymais arba ribojamų dydžių leidžiamais atskaitymais turi pripažinti bet kokio sandorio arba bet kokios ūkinės operacijos sąnaudų sumą, atitinkančią tokio sandorio arba tokios ūkinės operacijos *tikrąją rinkos kainą*;

– jeigu *asocijuotų asmenų tarpusavio sandoriuose* arba ūkinėse operacijose sudaromos arba nustatomos kitokios sąlygos, negu būtų sudaromos ar nustatomos neasocijuotų asmenų tarpusavio sandoriu arba ūkine operacija, tada bet koks pelnas (pajamos), kuris, jeigu tokių sąlygų nebūtų, būtų priskiriamas vienam iš tų asmenų, bet dėl tokių sąlygų jam nepriskiriamas, gali būti įtraukiamas į to asmens pajamas ir atitinkamai apmokestinamas;

– vienetai, Pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka *turi iš naujo apibūdinti pajamas ar išmokas*.

Taigi, pagrindinė taisyklė – sandoris turi atitikti tikrąją rinkos kainą. Tikroji rinkos kaina – tai suma, už kurią gali būti apsiųsta turtu arba kuria, sudarius tiesioginį sandorį, gali būti įskaitytas nepriklausomų ir ketinančių pirkti arba parduoti asmenų tarpusavio išsipareigojimas. Tos pačios nuostatos taikytinos ir palūkanų dydžiui, kitaip tariant, jos turi atitikti rinkoje paskolos suteikimo metu siūlomas palūkanas, pavyzdžiui, komercinių bankų, kitų kredito įstaigų, tarpusavio skolinimosi platformų ir pan.

Tiesa, jeigu sudaromas sandoris tarp asocijuotų (t. y. susijusių) asmenų, būtina atsižvelgti į taisykles, kurios patvirtintos finansų ministro 2004 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-123 „Dėl Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo taisyklių“.

Jeigu dėl gautos paskolos susidaro kontroliuojamas skolintas kapitalas, tuomet vienetai, apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka turi iš naujo apibūdinti pajamas ar išmokas. Pajamų arba išmokų apibūdinimo iš naujo taisyklės patvirtintos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1575 „Dėl Pajamų arba išmokų apibūdinimo iš naujo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklių nuostatos taikomos ir mokamoms palūkanoms ir (ar) nuomos mokesčiui pagal paskolų ar nuomos sutartis, nes už kontroliuojamo skolino kapitalo naudojimą mokamos palūkanos laikomos nesusijusiomis su pajamų uždirbimu, todėl, apskaičiuojant kontroliuojamo Lietuvos vieneto apmokestinamąjį pelną, šių palūkanų dalis neatskaitoma iš Lietuvos vieneto pajamų.

Finansinėje apskaitoje palūkanų pajamos turėtų patekti į 58 *Kitos palūkanų ir panašios pajamos* sąskaitų grupę, sąnaudos – į 68 *Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos* grupę.

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS SPECIALISTŲ KONSULTACIJOS

Kai pareigos nurodytos neaiškiai, prasideda problemos: ką būtina žinoti apie darbo funkciją ir pareiginius nuostatus

Aiškiai įvardytos darbuotojo pareigos yra ne tik formalumas – tai būtina sąlyga sklandžiam ir teisiškai tvirtam darbo santykių pagrindui. Būtent dėl nepakankamai konkretizuotų darbo funkcijų neretai kyla nesusipratimų tarp darbdavio ir darbuotojo, o kartais – ir teisinių ginčų. Siekiant to išvengti, svarbu suprasti, kaip tinkamai apibrėžti darbo funkciją ir kokią reikšmę turi pareiginiai nuostatai.

„Darbo funkcijos apibrėžimas darbo sutartyje ir pareiginiuose nuostatuose – vienas svarbiausių žingsnių, siekiant užtikrinti aiškumą tarp darbuotojo ir darbdavio, – sako *Darbo teisės skyriaus vedėja, vyriausioji darbo inspektoriė Ieva Piličiauskaitė-Dulkė*. Aiškiai įvardijus, kokius darbus darbuotojas turi atlikti, abiem pusėms lengviau išvengti nesusipratimų ir efektyviau organizuoti darbą.

Pagal Darbo kodekso 32 straipsnį, darbo funkcija – tai viena iš būtinųjų darbo sutarties sąlygų. Ji apima susitarimą dėl tam tikros profesijos, specialybės ar kvalifikacijos darbų atlikimo. Funkcija įvardijama darbo sutartyje, o jos turinys gali būti detalizuojamas pareiginiuose nuostatuose ar darbo (veiklos) apraše. Darbdavys turi pareigą pateikti darbuotojui visą su darbo funkcija susijusią informaciją dar iki darbo pradžios. Be to, **darbuotojui pareikalavus, darbdavys privalo per 5 darbo dienas raštu pateikti papildomą informaciją apie susitartą**

darbo funkcijos turinį, jos apimtį (darbo normą) arba darbo funkcijai keliamus reikalavimus.

Darbo sutartyje nenumatomas konkrečių užduočių sąrašas – susitariama dėl tam tikros darbo rūšies. Pareiginiai nuostatai leidžia šią funkciją tikslinti, tačiau jų turinys privalo atitikti darbo sutartyje nurodytą darbo pobūdį. Pavyzdžiui, jeigu sutartyje nurodyta, kad darbuotojas yra remonto meistras, pareiginiuose nuostatuose gali būti detalizuoti konkretūs remonto darbai, tačiau negali būti nurodyti su šia funkcija nesusiję darbai, tokie kaip valymas ar sandėliavimas.

„Praktikoje pasitaiko, kad darbuotojui pavedamos kelios darbo funkcijos, tačiau jos darbo sutartyje įvardijamos „su brūkšneliu“. Toks apibendrinimas yra neteisėtas – norint paskirti papildomas funkcijas, būtina sudaryti susitarimą dėl papildomo darbo, kuriame aiškiai nurodoma, kokios tai funkcijos, kiek laiko jos atliekamos, kaip už jas apmokama“, – pažymi I. Piličiauskaitė-Dulkė.

Funkcijos jungiamos, kai papildoma veikla atliekama laisvu nuo pagrindinės darbo funkcijos metu, o funkcijų gretinimas – kai kelios funkcijos vykdomos tuo pačiu metu. Kiekvienu atveju tai turi būti aiškiai reglamentuota ir aiškiai sutarta tarp šalių.

Aiškiai apibrėžti pareiginiai nuostatai padeda abiem pusėms – darbuotojui lengviau suprasti savo atsakomybės ribas, o darbdaviui – efektyviau organizuoti darbą ir užtikrinti teisinį skaidrumą. Kartu tai prevencija nuo galimų ginčų ir pasitikėjimo pagrindas.

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Dėl nekilnojamojo turto pardavimo (ar kitokio perleidimo) pajamų, gautų 2024 metais, apskaičiavimo, deklaravimo ir pajamų mokesčio sumokėjimo
2025-02-10 Nr. (18.18-31-1Mr)R-566

(Pabaiga, pradžia Nr. 11 (1002) 19–21 psl.)

6. Kokia nekilnojamojo turto įsigijimo kaina, jeigu šis daiktas buvo paties gyventojų pasistatytas, suremontuotas?

6.1. Tais atvejais, kai gyventojas pats **paga-mina (pastato)** statinį, tokio statinio įsigijimo kaina yra statinio pagaminimui (pastatymui) patirtos išlaidos, pagrįstos jas patvirtinančiais dokumentais.

Tais atvejais, kai gyventojas parduoda ar kitoku būdu perleidžia nuosavybės paties pasistatytą (pasigaminatą) nekilnojamąjį turtą, tokio turto įsigijimo kaina apskaičiuojama sudedant visas faktiškai patirtas nekilnojamojo turto statybos (gamybos) išlaidas (įskaitant statybinių medžiagų ir žaliavų atsivežimo, statybinių atliekų išvežimo iš statybos aikštelės išlaidas), neatsižvelgiant į tai, iš kokių lėšų (nuosavų ar skolin-tų) jos buvo apmokėtos. Palūkanos, sumokėtos už suteiktą paskolą, nepriskiriamos to turto ir (arba) daikto įsigijimo kainai.

Išlaidos, patirtos statinio pagaminimui (pastatymui), turi būti pagrįstos išlaidas patvir-tinančiais dokumentais.

Pavyzdžiui, gyventojas už 250 000 Eur parduoda savo gyvenamąjį namą, kuriam pasistatyti panaudojo 50 000 Eur savo nuosavų lėšų ir iš kredito įstaigos paimtą 150 000 Eur paskolą gyvenamajam namui statyti. Namų įsigijimo kaina, pagrįsta namų staty-bai patirtų išlaidų dokumentais, sudaro 200 000 Eur (50 000 + 150 000). Palūkanos, sumokėtos už suteiktą paskolą, nepriskiriamos to turto įsigijimo kainai.

6.2. Tais atvejais, kai gyventojai įsigyja patal-pas (neįrengtus butus daugiabučiuose namuose, neužbaigtus neįrengtus namus ar kitas neįreng-tas patalpas) ir tokių įsigytų patalpų užbaigimui, t. y. apdailos darbams, papildomai patiria išlai-du, tada, apskaičiuojant tokių patalpų įsigijimo

kainą, prie įsigyto neužbaigto turto įsigijimo kai-nos pridedama apdailos darbams faktiškai patir-tų ir dokumentais pagrįstų išlaidų suma.

6.3. Nekilnojamojo turto įsigijimo kainai taip pat priskiriamos gyventojų savo ar sutuoktinio lėšomis (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį) atlikto turto rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto, kaip jie apibrėžti Lie-tuvos Respublikos statybos įstatyme, patirtos iš-laidos, pagrįstos dokumentais.

6.4. Statinio paprastojo remonto išlaidos sta-tinio įsigijimo kainai nepriskiriamos.

6.5. Tais atvejais, kai gyventojas parduoda ar kitoku būdu perleidžia nuosavybės įsigytą ne-killnojamąjį turtą, kurio rekonstravimui ir (arba) kapitaliniam remontui jis pats ar jo sutuoktinis buvo pasiėmęs paskolą ir dar jos negrąžino, to-kio turto ir (arba) daikto įsigijimo kaina apskai-čiuojama sudedant:

- faktiškai patirtas turto ir (arba) daikto įsi-gijimo išlaidas;
- gyventojų (ar jo sutuoktinio) nuosavomis lėšomis patirtas turto rekonstravimo ir (arba) ka-pitalinio remonto išlaidas.

7. Tam tikri nekilnojamojo turto įsigijimo kainos nustatymo atvejai (paveldėjimas, dova-na, atkurta nuosavybė).

Gyventojų turto įsigijimo kainos nustaty-mas įtvirtintas Gyventojų ne individualios veiklos turto įsigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisyklėse¹ (toliau – Taisyklės). Taisyklė-se nustatyta, kokia laikoma turto įsigijimo kaina, kai turtas įgytas paveldėjimo būdu, gautas dova-nų, atkurta nuosavybė ir kt. atvejais.

7.1. Pagal Taisyklės paveldėjimo būdu įgy-to nekilnojamojo turto įsigijimo kaina laikoma turto vertė, kuria šis turtas buvo įvertintas pa-veldimo turto mokesčiui apskaičiuoti, tą dieną, kai turtą paveldintis gyventojas pateikė mokes-čių administratoriui prašymą nustatyti to turto apmokestinamąją vertę, reikalingą paveldimo turto mokesčiui apskaičiuoti (nesvarbu, ar turtą paveldėjęs įpėdinis turėjo sumokėti paveldimo turto mokestį, ar buvo nuo jo atleistas).

Paveldimo turto mokesčio apskaičiavimo tikslu paveldimo turto vertė nustatoma vadovaujantis Paveldimo turto apmokestinamosios vertės apskaičiavimo taisyklėmis², pagal kurias nekilnojamojo turto vertė turta paveldėjusio gyventojų pasirinkimu yra valstybės įmonės Registrų centro nustatyta šio turto vidutinė rinkos vertė arba vertė, nustatyta atlikus nekilnojamojo turto individualų vertinimą.

Vadinasi, paveldėjimo būdu įgyto nekilnojamojo turto įsigijimo kaina gali būti valstybės įmonės Registrų centro nustatyta jo vidutinė rinkos vertė, buvusi turta paveldinčio gyventojų prašymo apskaičiuoti paveldimo turto apmokestinamąją vertę pateikimo mokesčių administratoriui dieną, arba vertė, nustatyta atlikus individualų nekilnojamojo turto vertinimą, buvusi gyventojų pasirinktą dieną laikotarpiu nuo palikimo atsiradimo dienos iki paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo dienos.

7.2. Dovanoto nekilnojamojo turto įsigijimo kaina laikoma turto vertė, kuri apdovanojimo momentu būtų laikoma apdovanojimo asmens pajamomis, jeigu ši turto vertė yra gyventojų pajamų mokesčio bazė. Turtui, įgytam dovanojimo būdu, priskiriamas ir turtas, gautas kaip loterijos laimėjimas, laimėjimas arba prizas. Laimėjimų ir prizų įsigijimo vertė nustatoma taip pat, kaip dovanojimo būdu gauto turto vertė, t. y. laikoma turto vertė, kuri laimėjimų gavimo momentu būtų pripažįstama apdovanojimo pajamomis.

Dovanojimo būdu gauto nekilnojamojo turto įsigijimo kaina laikoma dovanoto turto tikroji rinkos kaina, nustatyta tos dovanos gavimo dieną. Nustatyta, kad tikroji rinkos kaina – suma, už kurią gali būti apsikeista turtu arba kuria, sudarius tiesioginį sandorį, gali būti įskaitytas nepriklausomų ir ketinančių pirkti arba parduoti asmenų tarpusavio išipareigojimas.

7.3. Turto, įgyto pagal išlaikymo iki gyvos galvos (rentos) sutartį, įsigijimo kaina nustatoma taip:

- turto, įgyto iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, vaikaičių ir senelių, įsigijimo kaina yra jo tikroji rinkos kaina, buvusi turto perdavimo rentos mokėtojų dieną;

- turto, įgyto iš kitų gyventojų, įsigijimo kaina laikoma teisinę galią turinčiais dokumentais pagrįsta, faktiškai rentos gavėjui išlaikyti patirtų išlaidų suma. Negalint pagrįsti patirtų išlaikymo

išlaidų teisinę galią turinčiais dokumentais, tokio turto įsigijimo kaina gali būti skaičiuojama pagal numanomas išlaikymo išlaidas, kurios apskaičiuojamos dauginant išlaikymo laikotarpio mėnesių skaičių iš tais mėnesiais galiojusios minimaliosios mėnesinės algos (ne visam mėnesiui tenkančios numanomos išlaikymo išlaidos apskaičiuojamos proporcingai tam mėnesiui tenkančiam dienų skaičiui). Rentos mokėtojas, laikydamasis šiame punkte nustatytų sąlygų, turi teisę pasirinkti laikotarpį, už kurį turto įsigijimo kaina skaičiuojama pagal faktines išlaidas, o už kurį – pagal numanomas išlaikymo išlaidas.

7.4. Nekilnojamojo turto įsigijimo kaina prilyginama jo pardavimo kainai, kai nuosavybės teisės buvo atkurtos ir turtas grąžintas Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems Lietuvos Respublikos piliečiams: turto savininkui; asmenims, kuriems miręs turto savininkas testamentu paliko savo turtą, nepaisant to, kad testamente nėra duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą; turto savininko, kuris mirė ir nepaliko testamentą, sutuoktiniui, tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams) – į jiems tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį; turto savininko vaiko (įvaikio), kuris yra miręs, sutuoktiniui, vaikams (įvaikiams) – į mirusiajam tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį. Jeigu nurodyto įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodyti piliečiai, kurie nustatytu laiku buvo padavę prašymus atkurti nuosavybės teises, yra mirę, nuosavybės teisės atkuriamos mirusiojo vardu ir perduodamos įpėdiniui, jeigu šis yra Lietuvos Respublikos pilietis, taip pat kai nurodyto įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti piliečiai teisę atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą yra perleidę notariškai patvirtinta sutartimi savo vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams), sutuoktiniui ir vaikaičiams.

Nekilnojamojo turto įsigijimo kaina nėra prilyginama to turto pardavimo kainai tuo atveju, kai pagal notariškai patvirtintą teisių perleidimo sutartį teisę atkurti nuosavybės teises į turtą yra perleista ne vaikui (įvaikiui), ne tėvui (įtėviui), ne sutuoktiniui ar vaikaičiui, o kitam Lietuvos Respublikos piliečiui, kuriam atkuriamą nuosavybę ir kuris savo vardu susigrąžina turtą. Tokiu atveju laikoma, kad nekilnojamojo turto įsigijimo kaina yra lygi 0, tačiau galima įskaityti

sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, susijusius su turto perleidimu.

8. Nekilnojamojo turto pardavimo pajamų deklaravimas.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas 2024 m. gautas nekilnojamojo turto pardavimo pajamas turi deklaruoti iki 2025 m. gegužės 2 d., pateikdamas Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą³ (toliau – deklaracija).

Deklaracijas patogiau ir paprasčiausia užpildyti bei pateikti elektroniniu būdu per VMI Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (<https://deklaravimas.vmi.lt/>), kurioje įdiegta deklaracijos pateikimo priemonė – **vedlys**, o deklaravimo procesas **vykdomas klausimų ir atsakymų principu**.

Jeigu gyventojas nekilnojamojo turto pardavimo pajamas gavo už bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausiusį turtą, laikoma, kad tokios pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių lygiomis dalimis, jeigu vedybą sutartimi nenustatyta kitaip. Todėl kiekvienas iš sutuoktinių turi deklaruoti jam priklausančią nekilnojamojo turto pardavimo pajamų dalį ir sumokėti apskaičiuotą mokėtiną pajamų mokestį.

Gyventojas gautos nekilnojamojo turto perleidimo nuosavybės pajamos deklaruoja deklaracijos GPM311D1 priedo (vedlio D dalyje) 1 dalyje 17 pajamų rūšies kodu, kai buvo gautos nekilnojamojo daikto (kito ne būsto) perleidimo pajamos, ir 18 pajamų rūšies kodu, kai buvo gautos būsto (įskaitant priskirtą žemę) perleidimo pajamos. Perleisto nekilnojamojo turto išigijimo išlaidos deklaruoja GPM311D1 priedo 2 dalyje.

Gautas nekilnojamojo turto perleidimo pajamas privalo deklaruoti gyventojai, gavę pajamų už nepaėjus 10 metų nuo išigijimo perleistą nuosavybės žemę, pastatą ar kitą **nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą**, esantį Europos ekonominės erdvės valstybėje (toliau – **EEE valstybė**), **įskaitant** esantį Lietuvoje.

Gautų nekilnojamojo turto perleidimo pajamų deklaruoti nebūtina, jeigu už nekilnojamojo turto pardavimą gautos pajamos priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, t. y. jeigu pajamos gautos už:

- parduotą nekilnojamąjį turtą, esantį EEE valstybėje, jeigu toks turtas buvo išgytas anksčiau nei prieš 10 metų iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės,

- EEE valstybėje esančio gyvenamojo būsto (įskaitant priskirtą žemę) pardavimą ar kitoki perleidimą nuosavybės, jeigu jame pardavimo metu ne trumpiau kaip 2 metus iki pardavimo buvo gyventojas gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka,

- EEE valstybėje esančio gyvenamojo būsto (įskaitant priskirtą žemę) pardavimą ar kitoki perleidimą nuosavybės, jeigu jame pardavimo metu buvo gyventojas gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka, trumpiau nei 2 metus, tačiau iš jo perleidimo gautos pajamos per vienerius metus buvo panaudotos kitam EEE valstybėje esančiam būstui įsigyti, ir kuriam per tuos vienerius metus buvo deklaruota gyvenamoji vieta.

9. Pajamų mokesčio sumokėjimas.

Apskaičiuotas ir deklaruotas 2024 m. deklaracijoje GPM311 pajamų mokestis turi būti sumokėtas į VMI biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą iki 2025 m. gegužės 2 dienos. Nuolatinio Lietuvos gyventojas deklaruoja pajamų mokestis sumokamas 1441 kodu.

¹ Taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. 133 „Dėl Gyventojų ne individualios veiklos turto išigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisyklių patvirtinimo“, kurios nuo 2020-08-04 papildytos ir išdėstytos nauja redakcija.

² Taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 24 „Dėl paveldimo turto apmokestinamosios vertės apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.

³ Forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93 „Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“.

Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė

UAB „Gabrilė“

- Auditas
- Būhalterinė apskaita
- Konsultacijos

Technikos g. 7-106, Kaunas
 Tel. (8-37) 45 73 81, mob. tel. (8-698) 31285
 El. paštas: rima.useviciene@gabrule.lt

Užs. 1976bama

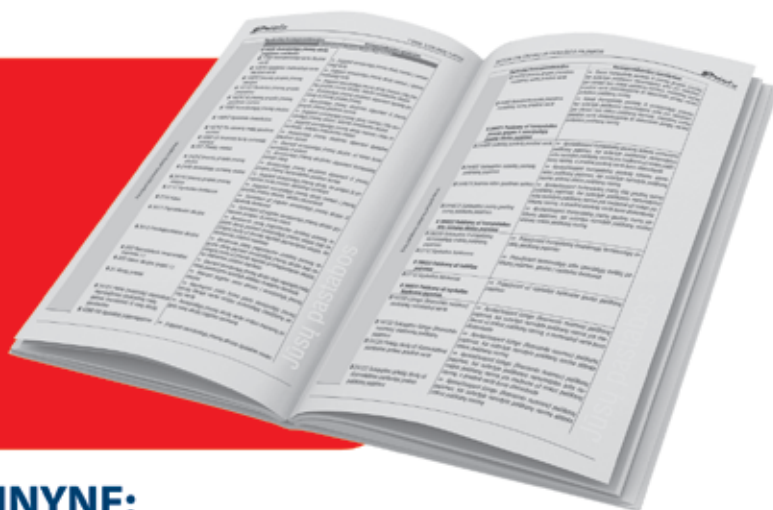
Kokybiškas, atnaujintas ir papildytas

Sąskaitų korespondencijų ŽINYNAS

- ✓ IŠSAMUS SĄSKAITŲ PLANAS
- ✓ DAUGIAU KAIP 10 000 SĄSKAITŲ KORESPONDENCIJŲ
- ✓ MOKESČIŲ BUHALTERINĖS APSKAITOS SĄSKAITOS

NEĮKAINOJAMA PRIEMONĖ
**KIEKVIENAI
BUHALTERIJAI!**

SĄSKAITŲ KORESPONDENCIJŲ ŽINYNĖ:

- Daugiau nei **10 000** įvairiausių sąskaitų korespondencijų su paaiškinimais. Čia rasite beveik visus galimus korespondavimo variantus.
- Aptariami **visi buhalterinės apskaitos barai** – ilgalaikis ir trumpalaikis turtas, įsipareigojimai ir kapitalas, pajamos ir sąnaudos.
- **NAUJA!** Specialių buhalterinės apskaitos sąskaitų naudojimas, **apskaičiuojant ir deklaruojant pelno, pridėtinės vertės, gyventojų pajamų mokesčius bei socialinio draudimo įmokas ir kitus mokesčius**. Mokesčių apskaitai skirtų sąskaitų naudojimas 7, 8, 9 klasėse.
- Įdiegta **lengva ir patogi paieškos sistema**. Reikiamą korespondenciją surasite greičiau, pasinaudoję elektronine paieškos sistema.

Žinyno kaina iki balandžio 30 d. – 125 € 187 € (su PVM).

Norėdami įsigyti žinyną, sumokėkite o kaina į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (SKŽ), pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.**

Užs. 2508bam

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p.seminarai@paciolis.lt,

www.paciolis.lt

Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga

Per savaitę paskelbti **93** nauji teisės aktai, **12** iš jų aktualūs buhalteriams.

Čia pateiktas tik pakeitimų sąrašas.

Visus teisės aktų pakeitimus su jų paaiškinimais rasite

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKYJE.

Prenumeruokite ir viską turėsite.

Štai keleto teisės aktų pakeitimų apžvalga:

↓ APSKAITA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklių ir Biletų naudojimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (2019 05 10 Nr. VA-39) naujausias pakeitimas 2025 03 24 Nr. VA-22

Taisyklės pakeistos atsižvelgiant į nuo 2025 m. gegužės 1 d. įsigaliosiantį Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme nustatytą reikalavimą, kad, taikant apvalinimą, piniginiuose dokumentuose turi būti nurodoma apvalinimo suma.

Įsakymas įsigalioja 2025 m. gegužės 1 d.

↓ DARBO SANTYKIAI IR DARBO GINČAI

Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įsakymo „Dėl Darbo sutarties pasibaigimo, kai darbdavio (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) ar darbdavio atstovų buvimo vietos nustatyti neįmanoma arba kai darbdavys (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) yra miręs, tvarkos aprašo, Pažymos apie darbo santykių pasibaigimą formos VDI-DSPP-17 ir Prašymo dėl darbo santykių pasibaigimo konstatavimo formos VDI-DSPS-17 patvirtinimo“ (2017 06 30 Nr. EV-95) naujausias pakeitimas 2025 03 26 Nr. EV-44

Tvirtinama Darbo sutarties pasibaigimo pažymos išdavimo paslaugos kokybės vertinimo anketą, nauja redakcija išdėstoma Pažymos apie darbo sutarties pasibaigimą forma VDI-DSPP-17.

Įsakymas įsigalioja 2025 m. kovo 27 d.

↓ i. MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO SISTEMA (i.MAS)

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymas „Dėl Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ (2025 03 24 Nr. VA-21, 2015 04 28 Nr. VA-30 nauja redakcija)

Naujos redakcijos Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos nuostatai reglamentuoja Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos steigimo teisinį pagrindą, organizacinę, informacinę ir funkcinę struktūrą, tikslus, uždavinius ir funkcijas, i.MAS duomenų teikimą ir naudojimą, bendruosius duomenų saugos reikalavimus, i.MAS finansavimą, atnaujinimą, pertvarkymą ir likvidavimą.

Įsakymas įsigalioja 2025 m. kovo 25 d.

↓ SOCIALINIS DRAUDIMAS

Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus įsakymo „Dėl Dokumentų, patvirtinančių asmens teisę gauti išmokas natūra gyvenamojoje Europos Sąjungos šalyje, tvarkymo aprašo patvirtinimo“ (2015 10 19 Nr. 1K-291) naujausias pakeitimas 2025 03 25 Nr. 1K-112

Naujos redakcijos Dokumentų, patvirtinančių asmens teisę gauti išmokas natūra gyvenamojoje Europos Sąjungos šalyje, tvarkymo aprašas reglamentuoja dokumentų, patvirtinančių privalomuoju sveikatos draudimu Lietuvoje apdraustų asmenų, gyvenančių kitoje Europos Sąjungos šalyje, Europos ekonominės erdvės šalyje, Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje bei Šveicarijos Konfederacijoje, teisę gauti Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis kompensuojamą asmens sveikatos priežiūrą gyvenamojoje ES šalyje, išdavimo, pildymo ir registravimo Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos tvarkomoje Europos Sąjungos socialinės apsaugos duomenų mainų informacinėje sistemoje (EDMIS) bei jų galiojimo nutraukimo tvarką; kitų ES šalių kompetentingų įstaigų išduotų dokumentų, patvirtinančių tose ES šalyse apdraustų, bet Lietuvos Respublikoje gyvenančių asmenų teisę gauti išmokas natūra Lietuvoje, registravimo EDMIS ir jų galiojimo nutraukimo tvarką.

Įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

↓ MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMAS

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (2024 10 23 Nr. VA-83) naujausias pakeitimas 2025 03 26 Nr. VA-23

Keičiamos Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo taisyklės, kuriose nustatoma, kokiais atvejais negali būti atidedamas ir (ar) išdėstomas mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimas, kada negali būti sudaryta mokestinės paskolos sutartis dėl tokių prievolių mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo. Taip pat nustatoma, kokiais atvejais mokesčių mokėtojas turi pateikti prašymą nutraukti mokestinės paskolos sutartį ir kt. Nauja redakcija išdėstomas 4 priedas „Informacijos apie gautas paskolas iš kredito įstaigų, lizingo bendrovių, kitų finansų įstaigų, juridinių bei fizinių asmenų formos pavyzdys“ ir Mokestinės paskolos sutarties FR0284 forma.

Įsakymas įsigalioja 2025 m. kovo 27 d.

SAVAITINIS
ELEKTRONINIS
LEIDINYS

MOKESČIŲ, APSKAITOS
IR TEISĖS REGLAMENTŲ

NAUJIENLAIŠKIS

ĮSTATYMAI. NUTARIMAI. ĮSAKYMAI. VMI KOMENTARAI

Pačiolio savadai

Naujienlaiškis siunčiamas kiekvieną trečiadienį.

Visų buhalteriams aktualių teisės aktų pakeitimų išsamią apžvalgą ir pačius pakeistus reglamentus rasite elektroniniame leidinyje

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKIS.

Savaitraščio „Buhalterija“ prenumeratoriai Naujienlaiškį gali įsigyti tik už – ~~49~~ € 39 € (su PVM).

Tai tik 11 centų per dieną – ir VISUS METUS BŪSITE RAMŪS!

Kreipkitės tel. (0 5) 2700 636, el. paštu savadai@paciolis.lt arba www.paciolis.lt

KASMETINĖS ATOSTOGOS: klaidos, kurios darbdaviams gali brangiai kainuoti

Kasmetinės atostogos – viena svarbiausių darbuotojo garantijų, tačiau jų suteikimas ir apskaita vis dar kelia iššūkių ne vienai darbovietai. Valstybinė darbo inspekcija pastebi, kad dalis darbdavių nepakankamai dėmesio skiria atostogų planavimui, grafiko sudarymui ar mokėjimo tvarkai, o tai gali lemti ne tik darbuotojų nepasitenkinimą, bet ir teisines bei finansines pasekmes.

„Atostogos darbuotojui suteikiamos ne tik kaip poilsio garantija – jos reglamentuojamos Darbo kodekse, o pažeidus nustatytą tvarką gali būti taikoma administracinė atsakomybė“, – akcentuoja *kancleris Šarūnas Orlavičius*.

Primename pagrindinius aspektus, kuriuos darbdaviai turėtų įvertinti, norėdami išvengti klaidų ir užtikrinti sklandų atostogų valdymą.

1. Neskiriama dėmesio atostogų panaudojimui

Darbdaviai ne visada skiria reikiamą dėmesį ir paragina darbuotojus naudotis atostogomis, kai darbuotojai to nedaro savo iniciatyva. Darbuotojai, nutraukdami darbo sutartis, turi teisę gauti kompensaciją už nepanaudotas atostogas (su DK 127 str. 5 d. trukmės apribojimu). Vienu metu nutraukiant sutartį didesniai skaičiai darbuotojų, kurie turi daug nepanaudotų kasmetinių atostogų, tai gali tapti nemalonia finansine staigmena darbdaviui.

► **RIZIKA:** susidaro neplanuotų išlaidų, mokant kompensacijas už nepanaudotas atostogas.

► **SPRENDIMAS:** skatinkite darbuotojus naudotis atostogomis laiku, nes tai naudinga ne vien dėl finansinio aspekto – atostogos būtinos darbuotojų sveikatai ir darbingumui palaikyti.

2. Nesudaromas kasmetinių atostogų grafikas

Be aiškaus atostogų plano darbuotojai prašo atostogų chaotiškai, o darbdaviams tenka paskirstyti darbo krūvį ir užtikrinti darbo procesus.

► **RIZIKA:** didėja likusių dirbti darbuotojų darbo krūvis, gali prireikti įdarbinti papildomų darbuotojų ar taikyti viršvalandžius, mažėja darbuotojų pasitenkinimas darbu.

► **SPRENDIMAS:** iš anksto sudarykite aiškų atostogų grafiką, įtraukdami darbuotojus į planavimą.

3. Nkontroliuojama, kad darbuotojai panaudotų privalomą nepertraukiamą atostogų laikotarpį

Bent viena iš kasmetinių atostogų dalių negali būti trumpesnė kaip 10 darbo dienų. Jeigu per darbuotojo darbo metus toks nepertraukiamas laikotarpis nepanaudojamas, tai traktuojama kaip darbo įstatymų pažeidimas, vadinasi, darbdavys gali sulaukti administracinės atsakomybės.

► **RIZIKA:** gali grėsti administracinė atsakomybė, nes pažeidžiamos Darbo kodekso normos.

► **SPRENDIMAS:** stebėkite, kad darbuotojai per metus pasinaudotų nepertraukiamu atostogų laikotarpiu. Jeigu darbuotojas atsisako, informuokite, kad toks laikotarpis yra privalomas, pasiūlykite laiką ir suteikite atostogas.

BUHALTERINĖS APSKAITOS, MOKESČIŲ, TEISĖS KONSULTACIJOS

Puikiai pažindami įmones, jų veiklos ypatumus, rinkas, kuriose jos veikia, ir būdami vadybos, finansinės apskaitos, mokesčių ir teisės sričių profesionalai, padedame savo klientams rasti tinkamiausią išeitį iš kasdienių problemų, siūlome sprendimus, kaip jų išvengti ateityje.

- Garantuojame operatyvų aptarnavimą ir nepriekaištingą darbų atlikimą laiku.
- Užtikriname visišką kliento informacijos konfidencialumą.
- Randame individualius sprendimus.

Beveik 30 metų patirtis!

Tel. (0 5) 270 0636, el. paštas konsultacijos@paciolis.lt

4. Nevaldomas kasmetinių atostogų suteikimo „avansas“ ir likutis

Šalims susitarus, kasmetines atostogas galima suteikti „avansu“, tačiau nekontroliuojami likučiai gali tapti problema nutraukiant darbo sutartį. Pagal Darbo kodekso 150 str. 1 d. 4 p., atostoginių permoka gali būti išieškoma, bet tik tuo atveju, jeigu darbo sutartis nutraukiama darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių arba dėl darbuotojo kaltės darbdavio iniciatyva.

► **RIZIKA:** papildomi administraciniai ištekliai išskaitoms atlikti, galimas darbuotojo nepasitenkinimas – nesutarimo ir ginčo rizika.

► **SPRENDIMAS:** planuokite atostogas iš anksto, tiksliai fiksuokite suteiktų ir sukauptų dienų balansą.

5. Laiku nesumokami atostoginiai

Pagal Darbo kodekso 130 straipsnį, atostoginiai turi būti išmokami ne vėliau kaip paskutinę darbo dieną prieš kasmetinių atostogų pradžią, o jeigu darbuotojas prašo – darbo užmokesčio mokėjimo tvarka ir terminais. Jeigu atostoginiai neišmokami laiku ir darbuotojas per 3 darbo dienas nuo grįžimo pateikia prašymą, laikotarpis, kurį buvo uždelsta atsiskaityti, pridedamas prie kitų kasmetinių atostogų.

► **RIZIKA:** jeigu darbuotojas pasinaudos šia teise, darbdaviui teks suteikti daugiau atostogų, nei planuota.

► **SPRENDIMAS:** laiku išmokėkite atostoginius. Žinokite, kad atostoginių mokėjimo tvarką pasirenka darbuotojas, o ne darbdavys.

Šios dažniausios darbdavių daromos klaidos rodo, kad net ir geranoriškai nesureikšmindamas formalumų, darbdavys gali susidurti su rimtomis teisinėmis ir finansinėmis pasekmėmis. Tinkamas kasmetinių atostogų planavimas, apskaita ir darbuotojų teisių užtikrinimas yra ne tik Darbo kodekso reikalavimas, bet ir tvaraus personalo valdymo pagrindas. Gerai suplanuotos ir tinkamai suteikiamos atostogos – tai investicija į organizacijos vidinę kultūrą, darbuotojų sveikatą ir verslo stabilumą.

Parengta pagal VDI pateiktą inf.

Kaip po pajamų deklaravimo TINKAMAI SUMOKĖTI ĮMOKAS „SODRAI“

Savarankiškai dirbantys gyventojai, deklaruodami pajamas, nuo uždirbtų pajamų turi sumokėti ir įmokas „Sodrai“. Mokėtinas sumas ir informaciją, kaip sumokėti įmokas arba kreiptis dėl jų atidėjimo, gyventojai matys asmeninėse „Sodros“ paskyrose.

Deklaruoti pajamas ir sumokėti įmokas „Sodrai“ turi žmonės, kurie 2024 metais dirbo savarankiškai, pavyzdžiui, vykdė individualią veiklą su pažyma. Deklaravus pajamas VMI sistemoje, matomos mokėtinos valstybinio socialinio draudimo (VSD) ir privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmokų sumos, tačiau jas reikėtų patikslinti.

Sumos gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar žmogus teikė pranešimus apie savarankiškai dirbanti asmenį (SAV pranešimus) ir mokėjo VSD įmokas per praėjusius metus, taip pat į tai, ar kiekvieną mėnesį mokėjo PSD įmokas.

Kur rasti informaciją apie mokėtinas „Sodros“ įmokas

Kaip ir kasmet, „Sodra“ asmeniškai informuos savarankiškai dirbančius asmenis, kiek ir kokių įmokų jie turi sumokėti po deklaravimo.

Šiais metais žinutės su informacija apie mokėtinas įmokas siunčiamos į savarankiškai dirbančių žmonių asmenines „Sodros“ paskyras. Pranešimuose aiškiai nurodoma, kiek VSD ir PSD įmokų jiems reikia sumokėti pagal deklaruotas 2024 metų pajamas.

Žinutėje pateikiama:

- Mokėtina suma – nuo deklaruotų pajamų mokėtina VSD ir PSD įmokų suma.
- Likutis – įvertinus anksčiau sumokėtas sumas, likusi sumokėti VSD ir PSD įmokų suma.
- Mokėjimo terminas – 2025 m. gegužės 2 d.
- Mokėjimo rekvizitai ir svarbūs duomenys, pavyzdžiui, įmokos kodas.
- Informacija apie galimybę atidėti įmokų mokėjimą, jeigu susidaro išsiskolinimas.

Gyventojai raginami nelaukti paskutinės dienos ir įmokas sumokėti laiku, o kilus klaušimui – kreiptis į „Sodra“ telefonu arba pateikti paklausimą per asmeninę paskyrą.

Pajamas deklaravę gyventojai savo įmokų „Sodrai“ dydį taip pat gali sužinoti prisijungę prie asmeninės paskyros ir patikrinę skiltį „Įmokų mokėjimas“.

Norint pačiam apskaičiuoti mokėtinas VSD ir PSD sumas, galima pasinaudoti rekomendacinio pobūdžio skaičiuokle.

Kodėl svarbu laiku mokėti įmokas

Savarankiškai dirbantys gyventojai gali pasirinkti įmokas „Sodrai“ sumokėti už visus praėjusius metus iki gegužės pradžios, arba mokėti įmokas kas mėnesį avansu. **Svarbu prisiminti, kad žmogus įgyja teisę į socialinio draudimo išmokas tik po to, kai sumoka įmokas.**

Pavyzdžiui, žmogus susirgo, jam buvo išduotas nedarbingumo pažymėjimas ir jis kreipėsi dėl ligos išmokos šių metų vasarį. Jei žmogus deklaruoja pajamas ir moka įmokas kartą per metus, ligos išmoką jis galės gauti tik kitų metų birželį. Taip yra dėl to, kad tik 2026 metais, kai žmogus deklaruos pajamas už visus 2025 metus, „Sodra“ galės įvertinti, ar teisės į išmoką dieną žmogus buvo draudžiamas, ar buvo įgijęs reikalingą ligos socialinio draudimo stažą, ir apskaičiuos išmokos dydį pagal sumokėtas įmokas.

VSD įmokų mokėjimas kiekvieną mėnesį avansu užtikrina galimybę prireikus greičiau gauti socialinio draudimo išmokas.

Savarankiškai dirbantys gyventojai laikomi apdraustaisiais ligos ir motinystės socialiniu draudimu, jeigu jie iki kalendorinio mėnesio pabaigos yra sumokėję VSD įmokas ir iki kito mėnesio 15 dienos pateikę „Sodrai“ SAV pranešimą apie savarankiškai dirbantį asmenį už kalendorinį mėnesį,ėjusį prieš mėnesį, kurį įgyjama teisė į išmoką.

Tarkime, savarankišką veiklą vykdančias žmogus susirgo, gydytojas jam išdavė nedarbingumo pažymėjimą vasario mėnesį. Tam, kad žmogus turėtų teisę gauti ligos išmoką, VSD įmoka turi būti sumokėta ir pateiktas SAV pranešimas už sausio mėnesį.

Kokio dydžio įmokas reikia mokėti kas mėnesį

Savarankiškai dirbantis žmogus gali pasirinkti, kokio dydžio VSD įmokas jis mokės kiekvieną mėnesį: pavyzdžiui, nuo faktiškai tą mėnesį uždirbtų ar nuo planuojamų uždirbti pajamų, nuo minimalios mėnesio algos ar kitos sumos.

Labai svarbu įvertinti, ar kiekvieną mėnesį deklaruotos sumos, susumavus už metus, neviršija įmokų bazės, nustatytos įstatyme: 90 proc. apmokestinamųjų pajamų vykdant individualią veiklą ar 50 proc. asmeniniams poreikiams išsiimtos lėšų sumos mažųjų bendrijų ar individualių įmonių savininkams.

Deklaruojant pajamas svarbu atkreipti dėmesį, kad metinė suma, nuo kurios sumokėtos „Sodros“ įmokos, ir VMI deklaruota pajamų suma sutaptų.

Įmokas galima sumokėti dalimis

Jeigu kyla sunkumų mokant įmokas, gyventojai gali kreiptis į „Sodra“ dėl įmokų atidėjimo. Atidėti įmokų mokėjimą supaprastinta tvarka galima, jeigu socialinio draudimo įmokų įsiskolinimas ne mažesnis nei 125 eurų ir neviršija 1 500 eurų.

Jeigu įsiskolinimas viršija 1 500 eurų, prašyme dėl skolos atidėjimo reikia nurodyti įmokų mokėjimo grafiką, priežastis, kodėl negalite sumokėti įsiskolinimo.

Įmokų įsiskolinimo sumokėjimas gali būti atidedamas vieną kartą per metus. Prašymą dėl įmokų mokėjimo įsiskolinimo atidėjimo **galima pateikti nuo gegužės 2 d.**

Parengta pagal „Sodros“ pateiktą inf.

V. Putvinskio 42a-2
44211 Kaunas
Tel./Fax.: +370 37 201946
El. Paštas: debetas@debetas.lt
www.debetas.lt

Kompiuterizuota
kompleksinė
buhalterinė
apskaita

Debetas uab

žingsnis į priekį ...

Užs. 1976bam

BALANDIS 2025

P		7	14	21	28
A	1	8	15	22	29
T	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	
P	4	11	18	25	
Š	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
Sav.	14	15	16	17	18

2025 m. balandžio mėn. mokesčių sumokėjimo, deklaravimo ir kitų prievolių kalendorius

Kalendorius parengtas pagal 2025 m. balandžio 3 d. galiojusių norminius aktus.

Terminas	Prievolė	Pavadinimas
1	2	3
Balandžio 15 d.	sumokėti	GPM nuo balandžio 1–15 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		Pelno mokestį nuo kovo mėn. išmokėtų dividendų
		VSD įmokas (už darbuotojus) už kovo mėn.
		Pelno mokestį nuo per kovo mėn. užsienio vienetams išmokėtų pajamų, apmokestinamų pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio
		Akcizų už kovo mėn.
		Privalomuosius atskaitymus nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už kovo mėn.
	pateikti	Pelno mokesčio nuo kovo mėn. išmokėtų dividendų deklaracijos FR0640 formą
		Akcizų deklaraciją už kovo mėn.
		SAM pranešimą už apdraustuosius už kovo mėn.
		Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą
		Užsienio apmokestinamiesiems vienetams išmokėtų pajamų (sumų) ir nuo jų apskaičiuoto pelno mokesčio deklaracijos FR0313 formą
		Privalomųjų atskaitymų nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už kovo mėn. deklaracijos FR0463 formą
		Juridinių asmenų duomenis apie fiziniams asmenims suteiktas, jų grąžintas, iš fizinių asmenų gautas ir jiems grąžintas paskolas už 2024 metus (FR0711 forma)
Balandžio 22 d.	pateikti	Gaunamų ir išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenis i.SAF už kovo mėn.
Balandžio 25 d.	sumokėti	PVM už kovo mėn.
	pateikti	PVM deklaraciją (FR0600) ir ataskaitą (FR0564) už kovo mėn.
		Formą FR1070 – žemės ūkio produkcijos pirkėjo pradelstas skolas žemės ūkio produkcijos pardavėjams už kovo mėn.
Balandžio 30 d.	sumokėti	GPM nuo balandžio 16–30 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		PSD įmokas savarankiškai dirbantiems asmenims už balandžio mėn.

Palmiros horoskopas buhalteriams

BALANDŽIO 8-oji, ANTRADIENIS

Palankus metas gilinti žinias, mokytis naujų kompiuterinių programų. Gera diena profesinėms konsultacijoms. Netinkamas laikas susitarimams, darbo sutartims.

BALANDŽIO 9-oji, TREČIADIENIS

Patartina imtis darbų, kuriuos galite iš karto užbaigti. Seksis atlikti užduotis, reikalaujančias kantrybės ir išmanymo. Tinka kreiptis į vadovybę dėl karjeros perspektyvų.

BALANDŽIO 10-oji, KETVIRTADIENIS

Puikus metas dirbti su informacija ir dokumentais. Tinkamas laikas kreiptis į vadovybę. Gautus pasiūlymus priimkite.

BALANDŽIO 11-oji, PENKTADIENIS

Šiandien seksis dirbti su dokumentais ir pinigais, geras laikas profesinėms konsultacijoms. Tiesa, būkite atidesni kitų prašymams, pageidavimams. Gera proga puoselėti darbo santykius.

BALANDŽIO 12-oji, ŠEŠTADIENIS

Itin aktyvus pilnaties metas, tačiau skubėti nedera, ypač kelyje. Kad ir ką veiksite, svarbu saikas, geranoriškumas ir tolerancija, kad ir su kuo bendrausite, nieko nekritikuokite.

BALANDŽIO 13-oji, SEKMADIENIS

Iki 13 val. 58 min. tęsis kritinis metas pagal Mėnulio kalendorių, tad nesivelkite į ginčus, kad ir kuo užsiimsite, nerizikuokite. Antroji dienos pusė puiki taikytis. Daugiau dėmesio skirkite sveikatai.

BALANDŽIO 14-oji, PIRMADIENIS

Iš esmės nieko naujo nesiimkite. Tinka su vadovybe aptarti uždario ir karjeros perspektyvas. Gera proga taikytis, gerinti santykius. ☸

Savaitraščio steigėja ir leidėja bendrovė „Pačiolis“

SAVAITRAŠČIO REDAKCIJA

Vyriausiasis redaktorius
doc. dr. auditorius **Gediminas KALČINSKAS**

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas
auditorius **Gintautas DEVEIKIS**
(finansinė apskaita)

Vaidotas Dauskurdas
(teisė)

Oksana Galin
(mokesčiai)

Marina Gupta
(mokesčiai, i.MAS)

auditorius **Valdas Jagminas**
(bhalterinė menedžmento apskaita)

Vaidotas Narušis
(informacinės technologijos)

Administratorius
Andrej Šadrakov

Maketuotojos:
Ramutė Kalčinskienė
Virginija Keblienė

Kalbos redaktorės
Laura Šuikienė, Danguolė Vanagaitė

A.s. LT157044060000914441 AB SEB banke
Leidyklos „Pačiolis“ 2 387 leidinys
Pasirašyta spaudai 2025 04 03
Leidiny tik prenumeruojamas
Ofsetinė spauda.
Rinko ir maketavo leidykla „Pačiolis“
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių 13B, Vilnius

- Rankraščiai nerecenzuojami ir negražinami.
- Išspausdinti straipsniai gali nesutapti su redakcijos nuomone.
- Visi paryškinimai bei kitokie teksto išskyrimai (taip pat norminiuose aktuose) gali būti atlikti redakcijos.
- Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį redakcija neatsako.
- Perspausdinant „Bhalterijos“ straipsnius, būtina nuoroda.

Redakcijos adresas:

Kalvarijų g. 129, LT-08221 Vilnius
tel. (0 5) 2101 266
el. paštas buhalterija@paciolis.lt

Dėl leidinių prenumeratos, platinimo ir reklamos
kreiptis tel. (0 5) 2700 636 arba
el. paštu reklama@paciolis.lt

Galvosūkis SUDOKU

SUDOKU lentelė susideda iš devynių stulpelių ir devynių eilučių, suskirstytų į 9 langelius. Visa lentelė dar suskirstyta į 9 langelių (3 × 3) kvadratus.

Pagal susitarimą galvosūkiuose naudojami skaitmenys, tačiau matematiniai ryšiai čia nėra svarbūs, taigi galimi galvosūkio variantai naudojant kitus simbolius, pavyzdžiui, abėcėlės raides ar spalvas.

Žaidimo esmė – įrašyti skaitmenis nuo 1 iki 9 į stulpelius, eilutes ir 9 langelių (3 × 3) kvadratus taip, kad skaitmenys nesikartotų.

9	3			5	6		7	8
5					7			2
6	4							
8			1	2				5
							3	4
2			8					1
7	8		6	1			5	9

3	8	6	7	9	1	5	2	4
9	5	4	6	2	3	1	7	8
7	1	2	8	5	4	9	6	3
1	6	7	4	8	5	2	3	9
2	3	8	9	1	7	4	5	6
5	4	9	3	6	2	7	8	1
6	2	5	1	3	9	8	4	7
4	9	3	5	7	8	6	1	2
8	7	1	2	4	6	3	9	5

Patarimus ir sprendimus rasite interneto svetainėje www.sudoku.lt. Šio galvosūkio atsakymą spausdinsime kitame savaitraščio numeryje.

Galvosūkio SUDOKU, išspausdinto savaitraštyje „Bhalterija“ Nr. 12 (1003) balandžio 1 d., atsakymas.

Buhalterinės apskaitos programa

CENTAS

PAGRINDINIAI PROGRAMOS PRIVALUMAI:

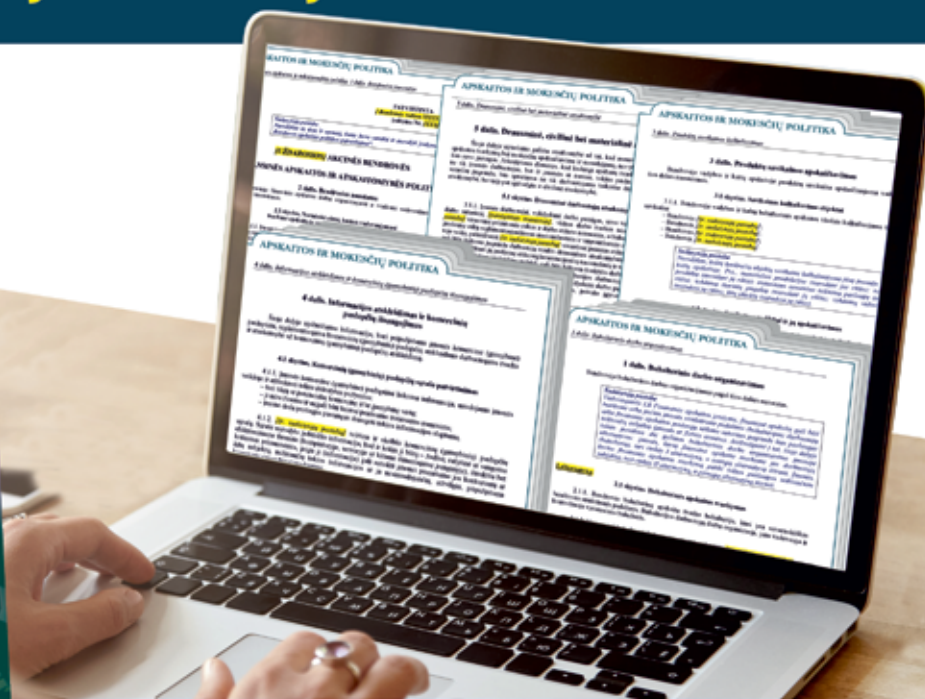
- PATOGI DARBE
- LENGVAI ĮSISAVINAMA
- VILIOJANTI KAINA

Tel./faks. (8-5) 233 39 37
Mob. (8-699) 4 95 62
www.edlonta.lt

Užs. 1953bam

AR JAU ATSINAUJINOTE savo įmonės APSKAITOS POLITIKĄ pagal Finansinės apskaitos įstatymo reikalavimus?

Nors tai įmonės vidaus reikmėms skirtas reglamentas, tačiau jo reikalauja ir VMI!

Naudodamiesi specialia darbo priemone tai padarysite **LENGVAI, GREITAI IR TEISINGAI!**

Daugiau kaip **40** finansinės apskaitos, mokesčių ir vidinės apskaitos politikų **ŠABLONŲ!**

Priemonės struktūra:

- BENDRI POLITIKOS NUOSTATAI
- FINANSINĖ APSKAITA IR ATSKAITOMYBĖ
- MOKESČIŲ APSKAIČIAVIMAS, DEKLARAVIMAS, APSKAITA
- ĮMONĖS VIDINĖ (VADYBOS IR KAŠTŲ) APSKAITA

Visi politikų šablonai parengti MS OFFICE programomis, kad būtų lengva pritaikyti savo įmonės poreikiams.

Darbo priemonės kaina **iki balandžio 20 d. – tik 215 €** ~~375 €~~ (su PVM).

Išsamiai susipažinti su APSKAITOS ir MOKESČIŲ politika galite svetainėje

www.paciolis.lt

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (AMP7), pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.**
Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636 arba el. p. knygos@paciolis.lt

VIDAUS TVARKOS

būtinosei.
Jų reikalauja ir VMI!

Pasinaudoję profesionalų pagalba, parengsite savo vidaus reglamentus

GREITAI ir LENGVAI!

Elektroninė priemonė

„Buhalterinės apskaitos reglamentavimas įmonėje. BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS“ – svarbiausių įmonės vidaus tvarkų (apie 40) pavyzdžiai ir jų ŠABLONAI.

TVIRTINU:

UAB „____“
direktorius _____
Įsakymas _____ Nr. _____

UAB „____“

ATSISKAITYMŲ SU ATSKAITINGAIS ASMENIMIS TVARKA

Vadovaudamasis Finansinės apskaitos įstatymo 13 str. 1 d. 3 punkto, tvirtinu ir skelbiu, kad UAB „____“ Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis tvarką.

1. Sąvokos

1.1. Įmonė – UAB „____“, juridinio asmens kodas _____, registruotas buveinės adresas _____.

1.2. Atskaitingas asmuo – vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas, įpareigotas mokėti _____.

Ši tvarka, šamane filio merdubroito estaitke nchlauso mokėti avanca radenoti kitas on imonės

Darbo priemonės struktūra

- Apskaitos dokumentai ir registrai. • Atskaitingi asmenys.
- Darbo santykiai, darbo užmokesčio apskaita ir apskaičiavimas. • Darbuotojų komandiravimas.
- Inventorizacija. • Kasa. • Automobiliai, reklama, reprezentacija. • Pardavimai ir pirkimai.
- Pinigų priėmimas ir išmokėjimas. • Kitos vidaus tvarkos.

Visa medžiaga parengta MS OFFICE programomis,
ją lengva pritaikyti savo įmonės reikmėms.

Darbo priemonės kaina **iki balandžio 20 d. – 134 €**
174 € (su PVM).

Išsamiai susipažinti su darbo priemone BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS galite svetainėje

www.Paciolis.lt

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (BVTE)** ir **el. pašto adresą**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636 arba el. p. knygos@paciolis.lt

Užs. 2507bam